283

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

V. ALECSANDRI

Fântâna Blanduziei

Piesă în 3 acte și în versuri

I
109641

Editura Librăriei LEON ALCALAY
București, Calea Victoriei 37.

Prețul 30 bani.

www.dacoromanica.ro

Pentru cititorii

„Bibliotecei pentru toţi"

Direcţiunea Bibliotecei, răspunzând numeroaselor cereri şi dorinţei cititorilor săi înfiinţează abonamente la „Biblioteca pentru toţi".

Costul unui abonament este **3 lei** *pentru 12 numere ale Bibliotecei.*

Oricine va trimite această sumă Librăriei ALCALAY, Bucureşti, Calea Victoriei 37, *va primi prin poştă pe măsură ce vor apărea 12 numere din „Biblioteca pentru toţi".*

Aceste abonamente se pot face de pe acum şi cu începere dela orice număr al Bibliotecei.

www.dacoromanica.ro

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“

V. ALECSANDRI

FÂNTÂNA BLANDUZIEI

PIESĂ IN 3 ACTE ȘI IN VERSURI

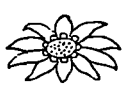

BUCUREȘTI
—
Editura Librăriei LEON ALCALAY
37, Calea Victoriei, 37

www.dacoromanica.ro

PERSOANELE

		Creatorii rolurilor:
HORAȚIU	57 ani	D-l. NOTTARA
MECENA.	60 „	„ VELESCU
POSTUMUS, pretor	65 „	„ IULIAN
SCAUR, libert . .	50 „	„ CHRISTESCU
ZOIL, parazit. . .	40 „	„ RAȘIANU
GLUTTO, idem . .	40 „	„ MATEESCU
HEBRO	40 „	„ PETRESCU
GALLUS, notar al lui Horațiu . . .	25 „	„ IIASNAȘ
GETTA, sclava lui Scaur	20 „	D-na A. ROMANESCU
NEERA celebră cîntăreață	30 „	„ A. NOTTARA
GEBAL		*
STROBIL		* *
MENAS		*
COERAX		* *
		*
		* *

Sclavi, sclave.

Acțiunea se petrece în timpul împărăției lui August, 10 ani înainte de Hristos

www.dacoromanica.ro

FÂNTÂNA BLANDUZIEI

ACTUL I

Un frumos tablou câmpenesc în vecinătatea oraşului Tibur. În fund colnice cu livezi printre cari se zăresc câteva case de ţară. O cărare se coboară de pe colnic în mijlocul scenei. În dreapta, planul I, fântâna Blanduziei în umbra unui mare stejar.—Faptul zilei

SCENA I

GETTA

punând o cunună de flori pe cap, se pogoară pe cărare şi culege erburi pe împrejurul fântânei

A! iacă mintă creaţa, şi cimbru şi sulcină
Şi erburi de câmpie şi plante de grădină...
Ce de mai flori în cale'mi răsar jur împrejur
Pe locurile-aceste, aproape de Tibur!
S'ar crede că în grabă frumoasa zee Flora,
A părăsit culcuşu-i, surprinsă de-Aurora,
Ş'a mers ca să se scalde în Anio cu ea
Având de martori numai pe mine şi o stea.

(Vine lângă fântână şi aşează plantele într'un paner)

Eu am cules pe urmă-i comoara parfumată
Ş'am împletit pe fruntea-mi cunună rourată

www.dacoromanica.ro

Şi 'mi-am umplut, voioasă, cămeşa dela sin
Ca să'mi alin simţirea şi gândul să-mi alin.

(Scoate câteva flori din sân, le priveşte cu drag şi le sărută)

Hai, scumpe surioare, uitându-ne sclavia,
Să ne-oglindim în apa fântânei Blanduzia.
Pe faţa ei, se zice, că dup'al nostru dor
Apare 'n faptul zilei un scump liberator.

(Se apleacă pe fântână şi priveşte în fund)

SCENA II

GETTA, GALLUS,

vine repede din stânga, grăind în cantonadă, el ţine în mână un paĭrus şi o spadă

GALLUS

Să duc oda Lydiei, şi spada de regină
S'o şterg?... bine. (Se opreşte) A? cine pe apă se [înclină
Stăpânul meu, Horaţiu, cu mintea cam în zbor,
Ar zice că-i Naiada acestui mic izvor,
Ce face? (se apropie pe după stejar)

GETTA

O! fântână cu apă limpezie,
Arătă mi pe ursitul, dar vezi, plăcut să fie...

GALLUS plecându-se de deasupra Getii

Eu sunt.

GETTA speriată

A!...

*) **Naiade,** zânele fântânelor şi ale râurilor.

www.dacoromanica.ro

GALLUS

Ce te sperii?... doar nu's de speriat.
Tu eşti frumoasă fată şi eu frumos băiat,
Priveşte.

GETTA

Dar de unde ai răsărit?

GALLUS, arătând în stânga

De-acasă,
De-aice, vezi?. Horaţiu invită mâni la masă
Pe gingaşa Lydia... Mergeam... dar te-am zărit
Şi iată-mă prin farmec de-odată'n loc oprit.

GETTA, observându-l

Eşti sclavul lui Horaţiu?

GALLUS, cu mândrie

Sunt Gallus!... al meu tată
A fost un Brenn puternic în Gallia Comată.
El s'a luptat cu Cezar, neîmpăcat, aprins,
Şi s'a ucis el însuşi când s'a văzut învins.
Eram copil atunce; dar tu ce eşti?

GETTA, cu sfială

Eu?

GALLUS

Cine?

GETTA, tristă

Sunt Getta, o victimă a Romei.

GALLUS

O! destine,
Aceiaşi umilire ne-ai dat la amândoi,
Sclavia!... dar ce'mi pasă când Venus e cu noi,
Când Zeea[1]) de la Pafos te-a scos în mea cale

---

*) **Zeea de la Pafos,** Venus sau Venerea. *Pafos* e un oraş din insula Cipru unde Venus avea un templu.

www.dacoromanica.ro

Să prind a'mele lanţuri de lanţurile tale
Şi'n veci legat de tine să fiu un Semi-Zeu!...
Precum ar spune'n versuri, cântând stăpânul meu.

GETTA

Bun este el cu tine?

GALLUS

O! bun de pus pe rană,
Incât eu lângă dânsul uit soarta mea duşmană.
Poet, el cu gândirea se primblă tot prin nori,
In braţe amoroase căzînd adeseori,
Şi pentr'un vers ce saltă pe sprintene dactyle,
In loc să guste somnul preface nopţi în zile
Şi uită pe Mecena, pe-August, amicii săi,
Pe Roma 'npărăteasa şi chiar pe Dumnezei.
El vine câte-odată aci, lângă fântână,
De muza i drăgălaşă condus cu drag de mâna,
Şi de tăbliţi de ceară scriind c'un stileţel[1])
A muzei blânde şoapte de-aude numai el.

GETTA

Aici?

GALLUS

Dar, căci fântâna îndeamnă la răcoare
Frumoasele vecine de versuri iubitoare,
Dorite ca să vadă pe-al lor poet visând
Şi sub stejar, la umbră, minuni improvizând.

GETTA

Lydia... şi ea vine?... Lydia cine este?

GALLUS

Bachanta 'ntre vestale, vestală 'ntre neveste!
Atât de bine ştie cu chip amăgitor

Stiletul. Romanii scriau pe tăbliţi coperite cu ceară, zgâriind ceara cu un stilete ascuţit la vârf.

www.dacoromanica.ro

Să tulbure simțirea oricărui muritor
A fost ea multă vreme în strînsă legătură
Cu dragul ei Horațiu.

GETTA

Și...

GALLUS

Bate m'aș pe gură!...
Destăinuesc secrete intime de poet,
Ce nu sunt ale mele, (în taină). Și eu am un secret.
Dorești să'l afli?

GETTA

Care?

GALLUS

Aș vrea pe veci nicie.
Să fiu al tău Horațiu și tu a mea Lydie.

GETTA, cătând cu groază împrejur

O! taci... De ar duce vântul cuvintele ce spui
Lui Scaur sau lui Hebro, calău cumplit a lui,
La mari și grele chinuri aș fi pe loc expusă.

GALLUS

Hebro?

GETTA

El! iazma oarbă de furie condusă

GALLUS

Cum?... pe cerescul Joe! stăpânul tău barbar
E 'n stare?...

GETTA

Dar, e'n stare a mă lega de un par,

www.dacoromanica.ro

A mă sfâșia cu biciul său... mintea'mi se'nfioară,
Intocmai ca pe-o vită a mă'nhama la moară,
Căci a decis în gându'i să'mi dee de bărbat
Pe Hebro, Haldeanul, un *villic*[1]) ne'mpăcat
Urât, viclean și lacom ce pe stăpânu'i pradă
Și vecinic schingiuește a sclavilor grămadă.

GALLUS

O! nu mai spune Getta.. m'apucă reci sudori!...
De este așa însă, cum te găsesc în zori
Pe-aice singurică, de casa lui departe?...
N'ai teamă de pedeapsa de care-o să ai parte
Când te'i întoarce-acasă?

GETTA

N'am grija'n acest rând...
Stăpânu mi, Scaur, însuși, mi-a poruncit, oftând.
S'adun în faptul zilei și flori și buruene
Năvalnic, odoleană, sulcină, sinziene
Și altele, pe valea Sabină, să le scald
In apa Blanduziei cât soarele nu-i cald.

GALLUS

Și ce vrea el sa facă din ele?

GETTA, zâmbind

Scăldătoare!
Batrâna Canidie, vestita vrăjitoare,
I a spus ca să se ude în șeapte nopți pe trup
Cu sânge de năpârcă, de buhnă și de lup
Pe când ea'i va tot face descânteci fioroase
In dealul Esuilinus, topind la foc de oase
O galbenă păpușă de ceară.

---

*) Villic,—Sclavul însărcinat cu supravegherea celorlalți sclavi.

www.dacoromanica.ro

GALLUS, râzând

E nebun?
Vide mi-l'aș călare pe-o creangă de alun
Luat vârtej în goana Harpiilor grozave!
Și pentru ce se spurcă în farmeci și'n otravă?

GETTA

In taină șoptesc sclavii că el e'namorat.

GALLUS

De tine?

GETTA, oțerindu-se

Ba departe de mine acest păcat!

GALLUS

De cine dar?

GETTA

Se zice de una din vecine
Ce'și bate joc de dânsul, lăsându'l în suspine.

GALLUS, arată în stânga

A fi Neera, poate?... Ea șede colo, vezi?
In villa cea clădită pe-o culme 'ntre livezi.

GETTA, arătând asemenea în stânga

Și colo, mai departe, se'nalță-a noastră casă
Cu albă colonada deasupra pe terasă.

GALLUS

O văd; suntem aproape și poate chiar meniți,

*) **Harpii** Monștri cu figuri de femei bătrâne și urâte, fiicele Mărei cu Neptun. Aveau corp de vulturi. Ele reprezentau vânturile rele.

www.dacoromanica.ro

Scurtându-ne cărarea, să fim nedespărțiți...
Ce zici?... de o întâlnire mai pot avea sperare?
Când?...

GETTA, coborând ochii și zâmbind

Când i a fi lui Scaur nevoe de sălăare.

GALLUS

Ascultă: printre ierburi aruncă la un loc
Urzici și mătrăgună și scai și siminoc.
Când s'a uda, hurezul, să'l usture la piele,
Să te trimită iară la strâns de floricele.

(căutând în stânga

A!... vine aici Horațiu... Te las, odor iubit.
Mă duc... și nu m'aș duce... dar vine, și's grăbit.

(Fse alergând în dreapta)

SCENA III

GETTA, pe gânduri

Să ne scurtăm cărarea... amor.. nedespărțire...
Să fie oare 'n lume atâta fericire?...
De câte 'mi spuse Gallus 'mi-e cugetul uimit,
Dar el s'a dus!... cu mine el numai a glumit.

(cade mâhnită pe o laită lângă fântână)

Ah! sclavă osândită durerei pân' la moarte
Și fără vină 'n viață victima crudei soarte!...
Ce am fost în a mea țară și'aici acum ce sunt?
Aveam palat!... aice nici parte de mormânt.
Aveam părinți puternici și nume și mărire...
Tot am pierdut!... speranța mă lasă 'n părăsire.

mică pauză

Nu știu ce simt; îmi vine adeseori să plâng...
Când văd o păsărică oprită noaptea 'n crâng

www.dacoromanica.ro

Aşi vrea să zbor la dânsa, rugând-o: Surioară,
Mă du, mă du cu tine pe unde-aripa'ţi zboară!...
Ş'ades mi-aduc aminte ca printr'un vis duios
De-un viers cântat de mama cu glas armonios.
(îşi reazămă capul pe mână, ţintind ochii în spaţiu)

SCENA IV

GETTA, HORAŢIU, intră în stânga, inspirat, şi scriind pe tăbliţă de ceară.

HORAŢIU, declamând

„Fontână Blanduzie! vei deveni tu încă
„Celebră 'ntre izvoare când voiu cânta stejarul
„Ce 'nfige rădăcina-i adânc în alba stâncă
„Din care eşi vioae şi dulce ca nectarul.
„Fontâna mea iubită, (Se opreşte auzind glasul Getii)

GETTA cântă

„In ai Daciei munţi mari
„Cresc stejari lângă stejari
„Şi viteji cu braţe tari...

HORAŢIU, cu mirare în parte

Ce glas pătrunzător
Aud lângă fântână? (zărind pe Getta) tablou încân-
(tător
Poetică ivire!... Romană i sau stăină?
Ea cântă un viers sălbatic din Dacia Transalpină.

GETTA, în parte, sculându-se

Destule atâtea visuri; să plec acum e timp.

HORAŢIU, în parte

Frumoasă i ca junia, ca Hebe din Olimp!

*) **Hebe,** zăiţa tinereţei, fiica Junonei şi a lui Jupiter. Ea turna nectaruri în cupele zeilor când ospătau în Olimp.

www.dacoromanica.ro

(se întâlnesc amândoi în mijlocul scenii)

Copilă drăgălaşe...

GETTA, în parte

Horaţiu!

HORAŢIU

Fii ferice
Ca gândul ce spre tine m'a îndreptaţ aice.

GETTA, în parte

El!

HORAŢIU

Spune-mi adevărul: din care lume eşti
Şi cine sunt părinţii pe cari 'nveseleşti
Cu scumpa ta privire?

GETTA

Părinţii mei sărmanii,
Perit-au lângă Istru în lupă cu Romanii.

HORAŢIU, cu milă

Orfană-aşa de june?

GETTA, plecând capul

Şi sclavă!

HORAŢIU

Tu? tu?..

GETTA

Dar!
Răpitu-m'a de-acasă un crâncen mercenar
Şi 'n Roma sub corună de el am fost vândută...
De-atunci în înjosire şi 'n umbră sunt pierduta.

---

*) **Sub corună am fost vândută.** Sclavii luaţi din războae puiau cunune pe cap în ziua vânzărei.

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU

Și cine azi dispune de tine pe pământ!

GETTA

Ah!... Scaur.

HORAȚIU

Acel libert ce n'are nimic sfânt?...
Căci n'am avut eu parte să te plătesc cu aur,
Răpindu te sclaviei și ghiarelor lui Scaur!

GETTA

N'au vrut cu mine Zeii să fie 'ndurători.

HORAȚIU

Goneam din ceru-ți aspru ori cari negri nori
Ș'atâta îngrijire aveam de-a ta junie
Ca neștieai durerea uitând a ta moșie.

GETTA

Ești bun precât ești mare, tu poți dintr'un cuvânt
Să mângâi osândiții ce 'n desperare sunt.
Dar ca sa merit raiul ascuns în a ta milă
Ce sunt eu pentru tine?

HORAȚIU

Ce ești, dragă copilă?
Ești nobila odraslă acelui brav popor
Ce știe ca sa moară când nu-i învingător,
Și meriți cu tot dreptul, de este 'n cer dreptate,
Respect în omenire și 'n Roma libertate.

GETTA, exaltându-se

Ah! aste mari cuvine în veci nu le-oi uita.

---

*) **Libert,** *sclav dezrobit.*

www.dacoromanica.ro

Cu ele soarta'mi aspră de acum voiu înfrunta.
Prin ele al meu suflet renaşte la mândrie
Căci ele de Horaţiu au fost rostit mie!

HORAŢIU

Tu ma cunoşti?... de unde?

GETTA

De-aici, din depărtări,
Şi din al lumei splendid concert de admirări.
Dar cine te cunoaşte cu a ta mărinimie
Se pleacă în uimire şi se robeşte ţie.
Horaţiu, sunt o sclavă, nu am nimic al meu;
Primeşte asta cununa, o 'nchin numelui tău.

(Scoate cununa de pe frunte, îngenunchiază şi o prezintă lui Horaţiu)

HORAŢIU, se apleacă să o ridice

Copilă, suflet nobil....

GETTA îi apucă mâna şi o sărută

HORAŢIU

Ce faci, ce faci?... ai minte?

GETTA

Sărut pe a ta mâna duioasele ţi cuvinte.

(fuge tulburată prin fund, în stânga)

SCENA V

HORAŢIU, pătruns

Ce stranie fiinţă!... aşi crede c'am visat
De n'aşi vedea în mâna mi cununa ce mi a dat,
Cunună împletită cu flori de primăvară

www.dacoromanica.ro

Ca dânsa... De ce însă grăbit-a să dispară?
Era pătrunsă , lacrimi jucau în ochii săi...
Nu îndrăznea să cate fățiș în ochii mei..
Și glasu i în suspinuri... și peptu-i în mișcare..
Și fața-i luminoasă... și juna-i exaltare...
Să fie?.. l'a mea vârstă!.. Se poate?.. Sunt uimit..
Ce simt acum în mine de mult nu am simțit,
De mult!... de când voioasa și falnica-mi junie
Umplea tot universul de-amor și poezie.

(privind cununa)

Cununa asta simplă, neprețuit odor,
Privind-o, are-un farmec mult mai atrăgător
Decât acele toate coroane strălucite
In Capitolul Romei cu fală dobândite...
Avut am mari triumfuri, dar jur pe Dumnezei!
Nu e triumf mai mare în câmpii Elizei
Pentr'un poet ce-aspiră la gloria divină
Ca sacra 'ngenunchere de gingașe virgină.

(stă puțin pe gânduri)

Cuvintele-i din urmă cuprind în sânul lor
O taină izvorâtă din inimă cu dor.
„Ah! cine te cunoaște cu-a ta mărinimie
„Se pleacă în uimire și se robește ție..."

(cu îndoială)

Dar cine are parte de-al ei duios amor?
Poetul ce nu moare sau omul muritor?
Poetu 'n veci e tânăr când omu 'mbătrânește.
Și geniul, nu fruntea încântă și răpește.

(cu tristețe)

\mară cugetare!... fior de-al ernii vânt!
Voi puneți amorțire pe-al inimei avânt,
Și umbra îndoelii pe orice nălucire,
Căci soarele cu-amurgul nu pot avea 'ntâlnire!

---

*) **Câmpii Elizei.** raiul unde se întâlneau sufletele oamenilor mari și glorioși ai Romanilor.

www.dacoromanica.ro

(se plimbă turburat)

Ce-ar zice Roma 'ntreagă când s'ar vesti prin ea
Că o copila, sclavă, ocupă mintea mea?
Ar zice cu un hohot ce-ar răsuna în spaţiu:
„Satyr acum ajuns-a satiricul Horaţiu!..."
Hei! zică!... Sucul vieţii tot fierbe 'n al meu sân
Coroana e căzută dar fruntea nu o 'nclin.

(tare)

Nebun acel ce vede trecând o fericire
Şi nu-i aţine calea s'o prindă cu grăbire!

SCENA VI

HORAŢIU, NEERA, urmată de două servitoare, se coboară pe cărare şi se apropie de Horaţiu.—Servitoarele rămîn în fund

NEERA

Şi mai nebun e omul acel nepăsator
Ce scapă dintre braţe-i norocul fugător.
Nu este-aşa Horaţiu?

HORAŢIU

Neera?.. Ce minune:
Tu, steaua Romei, zeea plăcerilor nebune,
Maeastra cântăreaţă pe câmp, în acest loc?
Cum?

NEERA, veselă

Cine ştie? poate c'alerg dupa noroc.

HORAŢIU, zâmbind

E lezne pentru tine să 'l întâlneşti, Neeră,
Când tu reversi lumină pe-a Romei 'naltă sfera
Şa'i înhămat junimea Romană l'al tău car.

---

*) **Satyri,** zei ai pădurilor, cu picioarele de ţap, cari alergau după Nimfe.

www.dacoromanica.ro

NEERA

Sub dulcele-ți cuvinte s'ascundeu-n gând amar,
Horațiu; al tău zâmbet acopere-o mustrare,
Dar oare-am meritat-o?.. și vina nea e mare
Ca sunt prea adorată, ca 'mi place a vedea
Un lung cortegiu de oameni răpiți pe urma mea,
Senatori și proconsuli ce poartă laticlave
Și țin în a lor poale destinul lumei sclave?

HORAȚIU

O știu; e mare gloata de tineri și caduci
Pe cari, după placu-ți c'un deget îi conduci.
Origo și Cynthia, puternice rivale,
Râvnesc cu gelozie triumfurile tale.

NEERA

Așa-i, dar sunt geloasă și eu... precum mă vezi.

HORAȚIU, ironic

De cine? de Minerva?

NEERA

Nu râde... Ce? nu crezi

HORAȚIU

Neero, filomela cunoaște gelozia?

NEERA

Horațiu, sunt geloasă de-Origo și Cynthia.

HORAȚIU, râzând

Tu?

NEERA

Eu.

HORAȚIU

A te pricepe nu pot, nu sunt augur.

www.dacoromanica.ro

NEERA

Ascultă: de o lună aici, lângă Tibur,
Neera. steaua Romei, de tine-așa numită
Trăește acum retrasă din Roma, părăsita.
Neera... filomela... e chiar vecina ta
Și tu n'ai venit încă...

HORAȚIU, confuz

Te rog a mă erta
Am fost... și sunt...

NEERA

N'am dreptul eu să te ert pe tine
Ce este o Neeră pe lângă...

HORAȚIU, luând-o de mână

O știi prea bine.
Tu ești inspiratoarea poeților, tu ești
Frum'sețea, tinerețea, puteri dumnezeești!

NEERA

Dar aste scumpe daruri ce sunt?.. O vanitate
Când nu's de a ta liră în lume celebrate
Ce-ar fi fără luceferi cortegiul înstelat?
Al meu fără-un Horațiu e gol și 'ntunecat...
Cunoști acum secretul amărăciunei mele.
Origo și Cynthia, ferice ah! de ele.
Au partea glorioasa căci au... și e destul.
Cynthia pe Virgiliu, Origo pe Tibul.

HORAȚIU

Și tu?

NEERA

Eu?.. Fu? admira a inimei pornire
E stranie 'ncercarea mi dar are a sa mărire.

www.dacoromanica.ro

Eu am decis în gându-mi să fac întâiul pas
Spre cel mai viu luceafăr din falnicul Parnas,
Şi-ţi zic: Vrei'tu, Horaţiu, să fiu a ta iubită
Eu care sunt de-o lume urmată şi dorită?

(Horaţiu dă semne de mirare)

O!.. pasul meu, ştiu bine, e mult cutezator
Dar astfel mi-e natura sub boldul unui dor.
Neera şi Horaţiu au dreptul de a face
In fera lor înaltă ori-care pas le place.
Eu dintre toţi poeţii pe tine te-am distins.
Aş vrea să zic: Venit-am, văzut-am ş'am învins!

HORAŢIU, în parte cu amărăre

Şi ea, şi ea în mine numai poetu'l vede!..

(tare)

Neero, ale tale destăinuiri, mă crede,
Ar îmblânzi pe cerber ş'ar face pe-un mort viu,
Dar...

NEERA, repede

Spune.

HORAŢIU

In auzu-mi răsun' acum târziu!

NEERA

Târziu?... iubeşti pe alta?

HORAŢIU, îngăimat

O! nu...

NEERA

Iubeşti pe cine?

*) **Cerber,** câine colosal cu trei capete care păzeşte la poarta iadului.

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU

Pe nime... l'a mea vârstă crezi tu că se cuvine?..

NEERA

Un geniu vârsta n'are.

HORAȚIU

Dar omul e mâhnit
Când în amurgul vieții pășește neoprit...
In tainele naturei e lege ca să zboare
Amurgul către noapte, aurora către soare.

NEERA, în parte

Să'l cred?

HORAȚIU, în parte

Oare crezut-a?

NEERA, observându-l, în parte

Poet și ipocrit!
El cată să'mi ascundă secretul sau... ghicit.

HORAȚIU, luând'o de mână

Te am ofensat, Neeră?..

NEERA, tristă

Pe mine?.. Nu.

HORAȚIU

Mă iartă.
Cu trista 'nțelepciune aprinsu-mi dor se ceartă.

NEERA

Mâhnire, nu ofensă în inima simțesc
De visul cel mai dulce, ah! sa mă despărțesc.
Păcat!.. (oftând) așa vrea soarta cu noi, Horațiu; fie!

www.dacoromanica.ro

Amorul stins, rămâne frățească amicie.
(întinde mâna lui Horațiu)

HORAȚIU

Și ea nu se va stinge, mă jur pe Apolon!

NEERA, veselă

Acum, poate amice, din naltul Helicon
De 'ți va permite muza să te cobori în vale,
La vila 'mi te-i abate din visurile tale?

HORAȚIU

O! dar și chiar acuma de vrei?

NEERA

Mă 'ntrebi de vreau?
Imi place-a vedeà vulturi zburând la cuibul meu.
Hai; o să fac cu time plimbarea triumfală...
(în parte)
De ne ar zări 'mpreuna urâta mea rivală...

SCENA VII

NEERA, HORAȚIU, MECENA, și **POSTUM,** venind din dreapta.

MECENA

Horațiu cu Neera!

HORAȚIU

Mecena cu Postum!
De unde?

MECENA

Dela Roma.

www.dacoromanica.ro

NEERA, răzând

Pe jos?

POSTUM

Ba nici de cum.
Ni s'a stricat *carucca*, dar nu suntem de jale,
Când luna se arată cu grațiile sale.

NEERA

Postum e tot zburdalnic?

MECENA

Tot flutur.

POSTUM

Hei! ce vreți?
Mă arde veșnic focul nebunei tinereți.

HORAȚIU, încet Neerii

Tăciune care scoate mult fum, puțină pară.

POSTUM, încet Neerii

Cu mine nici vulcanul Vezuv nu se compară.

NEERA, zâmbind

Te cred.

POSTUM, încântat

Zău?.. A!

NEERA

Horațiu te las cu-amicii tăi.
Când îți vroi, acasă v'aștept pe câte trei.

---

*) **Carucca,** trăsură cu două roți pentru călătorit la țară.

www.dacoromanica.ro

POSTUM

Ah! le am urmà ori unde, dar să ne faci placere
De a ne cântà trei imnuri.

NEERA

Ori care le veți cere.
Veniți, concertu-mi astă zi va fi înveselit
Prin comica 'ngâmfare a unui barbar Scyt.

POSTUM

A! cine?

NEERA

Scaur.

HORAȚIU, tresărind

Scaur?

NEERA

Cel putred de avuție
Ce'n pielea i se îngrașă de-amor...

POSTUM

Și lacomie.
Am auzit de dânsul... Un sclav înfumurat
De Scaurus Emiliu din lanțuri liberat.

NEERA, râzând

Ar vreà să mia coboare la el pe punți de aur.
Eu râd; veniți să râdem.

POSTUM, declamând

Venim... „Delendus Scaur!"

(Neera se îndreaptă spre fund și apucă pe cărarea de pe coline, urmată de servitoare. Ese în stânga).

www.dacoromanica.ro

SCENA VIII

HORAȚIU, MECENA, POSTUM

MECENA

Acum că suntem singuri, Horațiu, scump amic,
Răspunde: stai pe gânduri, ești trist, ce ai?

HORAȚIU

Nimic.

MECENA

De patru luni, amice, din Roma zgomotoasa
Ai dispărut, și lumea surprinsă, curioasă,
Char însuși împăratul cu tine-obișnuit,
Se 'ntreabă ce devine poetu-i favorit?

POSTUM

Zoil, pizmaș, pretinde cu zâmbetul pe buze,
Ca te ai retras deoparte, cam părăsit de muze,
Pe-o stâncă din Cyclade, plângându-te mereu
Și 'nchipuindu-ți falnic că ești un Promoteu.

HORAȚIU, cu respect

Zoil se crede vultur ce ațintă ochi 'n soare
Și-i oaspe-a 'ntunecimei, o buhnă cobitoare.
El veșnic distilează veninu-i mânjitor
Cu gând ca să păteze tot ce'i strălucitor.
Nu, n'am fugit din Roma, nu m'am retras pe o stâncă
Dar am avut o sete de liniștea adâncă
Și'am alergat aicea, la câmpul înflorit,
Intocmai ca ostașul de lupte ostenit.

MECENA

Cum? tu, adoratorul fru'seților Romane,
Distins de Patriciane, iubit de curtezane,

www.dacoromanica.ro

La Forum, sub Portice, cu drag înconjurat,
La băile sonore simpatic ascultat.
Tu, fiul scump al Romei, deprins cu-a Romei viață,
Om pizmuit la spate și admirat în față,
Ai părăsit deodată și circul lui Tarquin,
Și templu lui Apolon pe dealul Palatin,
In care citeai versuri cu-amicul tau Virgiliu,
Și marele teatru lui Scaurus Emiliu!
Horațiu, ori ce-ai spune, nu făr' un grav motiv
Te-ai izolat aicea ca un tablou votiv
Despreţuind a Romei petreceri numeroase,
Cuvinte elocuente, triumfuri glorioase
Și cursele de care cu-ai lor agitatori,
Și luptele barbare de sclavi gladiatori.
Un om ca tine, oaspe lui Cezar și Mecena,
Când lumea îl aclama nu părăsește scena.

POSTUM

Secretul lui Horațiu e lezne de ghicit:
Neera, cântăreața, cu care l-am găsit,
Ea 'l ține-ascuns la sânu i ca pe un scump tezaur
Legat în mii de noduri c'un fir de păr de aur.
Ferice de Horațiu! ah! eu îl înțeleg,
Eu care-așa de lezne mă leg și mă dezleg!

HORAȚIU

Postum, ești încă tânăr și inima'ți tot zburdă.
La glasul Afroditei a mea acum e surdă
Tu ești de-abia în floare, eu sunt cu capul sur,
Retras din tinerețe sub cortu-mi, la Tibur.
Am fost și eu pe marea iubirei furtunoase
Ș'abia din ea scăpat-am... udat până la oase!...
E timp să las la alții de soiul lui Postum
Sa schimbe în tămâe a patimilor fum
Și pe altarul Gnidei la Venus s'o închine
In dor ca să atragă zâmbirele-i divine.
Când pentru mine ziua'mi o văd spre asfințit,
Sub valul vieții focul se stinge potolit.

www.dacoromanica.ro

POSTUM

Ce? nu mai eşti ca mine?... In faţa frumuseţii
Nu se mai bate pieptu'ţi ca 'n timpul tinerţii?
A ta închipuire nu saltă sprintior
Prin lumea drăgălaşă de visuri de amor?

HORAŢIU

Dar; însa n'am curagiul s'ascult a lor şoptire
Temându-mă de-a lumei sardonică zâmbire
Căci gândul de izbândă sub frunte veştejită
E chiar o spadă ştirbă în teacă ruginită.
Pe când dar tinereţea cu pas triumfător
De mine se desparte lăsându-mă în dor;
Pe când Zoilii latră în umbra mea, departe,
Cu gând pentru a-i scoate din umbră, să mă'ntarte
Pe când Postumii zilei la câmpii Olimpii
Se 'ntrec în zbor de care cu patru cai Libii
Eu umplu a mea cupă cu vinul din amforă
Ş'o 'nchin, făcând libaţii, la vesela Aurora,
Culcat pe iarbă verde, aproape de-un izvor
Ce'mi fură ochii,.gândul în cursul său uşor.
Atuncea, la răcoare, gustând o pace dulce,
Chem muza drăgălaşe pe braţe'mi să se culce
Şi 'ncoronat pe frunte cu foi de trandafiri,
Vad hore vii de Nymfe, de Fauni, de Satiri
Şi uit Senatul Romei cu vorbele-i pompoase,
Şi uit chiar omenirea cu poftele-i hidoase.
Amici! iată secretul...

POSTUM, *râzând*

Dar, îl cunosc acum
Vezi Nimfe ca Neera.

HORAŢIU, *râzând*

Şi Fauni ca Postum.

MECENA

Horaţiu, nu i acesta motivul ce te face
In viaţa câmpenească a te retrage 'n pace

www.dacoromanica.ro

Și a brăzda cu plugul ogorul părintesc
Departe de-al lui Cezar palat împărătesc
Amice, porți jignire în suflet și în minte
Că Cezar se opune la blânda'ți rugăminte
Sa erte pe Ovidiu ce moare exilat.

HORAȚIU, amărât

Și oare n'am dreptate să fiu chiar revoltat?
Ovidiu e victimă, ș'August Cezarul mare
Nu vrea să se mărească mai mult prin îndurare

MECENA

Ei bine, tot mai este un chip a te 'ncerca
Pe Cezar la clemență de a'l înduplecа.

HORAȚIU

Ah! spune'l.

MECENA

Se vorbește ca Nimfa Blanduziei
Ți ar fi dictat un codex de Arta Poeziei.
August vrea sa te-audă cetind acel poem
Supune te în grabă la ordinu-i suprem
Și muza ta, sunt sigur, prin nobila-i cântare
Va scoate pe Ovidiu din trista-i exilare.

HORAȚIU, disperat

Ah! ce fatalitate pe mine a căzut!

MECENA

Cum? ce zici?

HORAȚIU

Manuscrisul, Mecena, l'am perdut!

*) **Ovidiu,** mare poet latin exilat la Tomis (Constanța) pe țărmul Mării Negre, unde muri după opt ani de suferințe. Asupra acestui poet Alexandri a scris cunoscuta dramă: **Ovidiu.**

www.dacoromanica.ro

MECENA

Pierdut? Când?

POSTUM

Unde?

HORAȚIU

Unde? . N am cea mai mică știre.

MECENA

Ce perdere fatală!

HORAȚIU

Și ce nenorocire!
In el îmi concentrasem întrégul meu talent.
Speram posterității să las un monument.
Dar!... bine zici, Mecena, e perdere fatala
Càci ea pentru Ovidiu va devine mortală!

POSTUM

Destul! deveniți tragici ca niște Coryfei.
O carte e perdută, vei scrie alte trei.
Acum să mergem sprinten ca tineri cu'nfocare
Conduși de a Neerii plăcută invitare.

MECENA

Să mergem.

POSTUM

Fii, Horațiu, al nostru călăuz.

HORAȚIU

De a tale grații însa, Postum, nu face abuz
Pe scara bătrâneții te urci tot spre junie
(încet lui Mecena) Și de pe vârful scărei cade'n [copilărie

www.dacoromanica.ro

POSTUM

Ma urc spre fericire semeț, învingător!...
Femeea 'n veci respinge cu braț atrăgător.

(Plecă și se sue incet pe cărarea din fund conversând și apucând in stânga).

SCENA IX

SCAUR, ZOIL, GLUTTO

(Scaur in haine scumpe este adus dintre culisele din stânga intr'o sellă purtată de patru sclavi. Doi alți sclavi urmează cu apărători și'i fac vânt).

SCAUR

Incet, ba nu, mai iute... ba mai încet zic, vite!
Mă urducați... Zoile. hei!... Glutto! parazite!

(Zoil și Gluto se apropie grabnic de sellă)

Departe i cea fântână a Blanduziei?

ZOIL, posomorât

Nu.

GLUTTO, cu glas blând

Colea, umane Scaur.

SCAUR, către sclavi

Colea!. Stați! stați acu.

(Sclavii ajunși la mijlocul scenii, se opresc și depun sella jos).

SCAUR, pogorându-se

Ați meritat în parte cinci zeci și cinci de bețe.
Gatiți va spinarea.

UN SCLAV

Stăpâne...

www.dacoromanica.ro

SCAUR

Taci, sumețe,

(către Zoil și Glutto, arătând în fund pe Horațiu, Mecena și Postum).

Văd colo niște oameni pe jos mergând încet.
Îi știi?

ZOIL

Unu i Horațiu ce trece de poet.

SCAUR

Horațiu? care i? care?... Cel slab și slut ca tine?

ZOIL

Ba celalalt, în stânga... Macar de ar fi ca mine!

SCAUR

Horațiu! el, Horațiu!... Acest nume poetic
Mă 'nghimpă ca o vespe cu acu i otrăvit.

ZOIL

D'apoi pe mine!....

GLUTTO, râzând

Așa e.

SCAUR

Cum?

ZOIL

Ah! el de vină
Că din întunecime nu pot eși 'n lumină.
El nomolește drumul ce duce la Parnas
Încât de culmea-i naltă departe am rămas.

GLUTTO, oftând

Așa-i.

www.dacoromanica.ro

ZOIL

Zoil, rar geniu, sublim fără pereche,
Nu află să-l asculte o singură ureche
Când el, ori unde merge, de toți e ascultat
Și 'n laude pompoase la ceruri înălțat,

(cu amărăciune)

Și însa ce-i Horațiu?... Un om fără simțire,
Iar nu ca mine-un suflet hrănit cu amărire,
Nu zbuciumat ca mine de al furorei spazm,
Nu un poet de frunte cu turbă și sarcazm...
El, om de lume, vesel, înoununat cu roze
Asistă chiar în viață l'a sale-apoteoze
Și eu, o! strâmbătate!... infern!... destin amar!...

GLUTTO

Stropești cu fierea neagră al gloriei altar.

ZOIL

Peri limbă rea de-aice!...

SCAUR

Cu tine împreună...
Ce mă interesează invidia ți nebună?
Ce mi pasă mie, Scaur, de un versificator
Schimbat prin turba urei în câine lătrător?
Eu sunt cel mai de jale, eu am un drept de ură
In contra lui Horațiu, acelui hoț ce mi fură
Simțirile Neerei.

GLUTTO, tânguitor

Așa e!...

SCAUR

Taci, tu.

GLUTTO

Tac

www.dacoromanica.ro

SCAUR

De o lună şi mai bine eu nu trăesc ci zac!
Caci e o lună plină şi alta jumătate
Decând, sosit din Persis, cu averi nenumărate
Zărit-am pe Neera cu pieptu i voluptos
Ce pare-o plăzmuire în piatră de Paros.
De atunci sângele'mi fierbe şi noaptea ma mun
[ceşte,
Aş vrea... i-aş da tezauri... dar ea nu mă vroeşte!
Puteţi voi înţelege să nu voiască ea
Pe un om cu a mea figura, un om cu starea mea?

GLUTTO

Ah... nu i de crezut.

SCAUR

Glutto, trimisu i am odoare
Mulţime: stofe grele de Tyr, mândre covoare,
Parfume dela Indus în vas de chilimbar,
Onixuri, juvaere, tot ce-i mai scump, mai rar.
Şi'un papagal vorbăreţ şi'o albă căţeluşă.
Apoi când la Neera m'am dus, chiar de la uşă
Dihania cea verde în capu-mi a zburat
Şi tot odată haita de pulpă m'a muşcat.

GLUTTO

Dar cred ca spre rasplată zburdalnica Neeră
Te a fi primit cu braţe deschise?

SCAUR

Hm, viperă!
Când de-ale mele daruri am vrut să fiu plătit
Macar cu o zâmbire, ea m'a disprețuit
Zicând ca pentru dânsa au mult mai scumpe haruri
Trei versuri de Horaţiu decât a' mele daruri.

ZOIL, *in parte, cu dispreț*

Trei versuri de Horaţiu!

www.dacoromanica.ro

GLUTTO

Atunci ce-ai mai făcut?

SCAUR, furios

Era... dar la picioare i, rugând'o am căzut.

GLUTTO

Şi ea?

SCAUR

M'a lăsat, Glutto, în tristа mea postură
Şi a eşit din casa cu hohotul în gură.

GLUTTO

Cum? Zau, fără sperare?...

SCAUR

Ba, mi-a adăogit:
„Fă'mi ode ca Horaţiu de vrei să fii iubit."
Pe Plutus!... ode, ode, când nu ştiu nici a scrie!
Să fac eu ode 'n versuri, eu om cu avuţie?...
Nu i treaba mea.

GLUTTO

Nu, Scaur; cu drept eşti supărat.

SCAUR

E treaba unor trântori ce nu au de mâncat
Cum sunteţi voi... Eu cumpăr tot, şi poeţi de'mi [place...
Nu mă 'njosesc la versuri, nici nu pot a le face.

GLAUT, aprobând

Aşa i...

ZOIL, în parte

Ce viţa proastă! Şi el ca toţi cei-l-alţi.
O vită ne'ncălţată zadarnic vrei s'o 'ncalţi

www.dacoromanica.ro

SCAUR, apropiindu-se de fontână, în parte

Mai bine-oiu urma sfatul ce'mi dete Canidia
S'arunc banuți de aur colea, în Blanduzia,
Și ast-fel cu-ajutorul de vrăji ce mi-a făcut
S'ajung a fi Neerii și altora plăcut.

(aruncă monezi de aur în fontână)

ZOIL, în parte

Ce văd?

GLUTTO, în parte

Ce vad? asvârle în apă o comoară!

SCAUR

Acuma la Neera ferice Scaur zboară.
La te-a poftit la dânsa, și cine știe?... Zeu,
Cand te a vedea mai bine, vai de rivalul tau!...
Hai Glutto, hai Zoile, sărmanilor veniți
Pe muza armoniei cântând s'o auziți.

(merge de se urcă în sella)

GLUTTO

A?... unde?

SCAUR

La Neera! Voi, sclavi, în legânare
Incet să'mi duceți sella c'apoi vai de spinare.

GLUTTO, alergând la fontână

Zoile, lăsăm banii?

ZOIL, asemine

Ba-i scoatem.

GLUTTO

Și 'mpărțim?

(se pleacă amândoui pe fontână și bagă mânele în apă).

www.dacoromanica.ro

SCENA X

ZOIL. GLUTTO. GALLUS

GALLUS

Ce faceţi voi aice?

ZOIL, surprins

Noi?

GLUTTO

Noi?.. ne răcorim.

GALLUS

Profanatori nemernici! spurcaţi cu a voastră mînă
A divului Horaţiu poetică fontână.
In lături!

ZOIL, indignat

Noi?

GALLUS, ridică spada

In lături vă zic, de nu...

ZOIL, răstit

Ş'apoi?

GALLUS

Din doi mişei fac patru lovind cu spada 'n voi.

GLUTTO, supus

M'am dus...

ZOIL, *mîndru*

Mă duc.

(Sse amîndoi prin fund alergînd după Scaur)

www.dacoromanica.ro

GALLUS, apropiindu-se de fontână

Sunt singur?... O! nimfă Blanduzie,
Sub chipul scump al Gettii arată-te-acum mie.

(cade în genunchi)

Fii Zeea noastră blândă şi fă pe gândul meu
In schimb de-a mea iubire să-mi dee-amorul seu?

(Cortina cade)

www.dacoromanica.ro

ACTUL II

O terasă largă cu o colonadă în fund dealungul scenii. În stânga o parte din faţada palatului lui Scaur, cu un peron de trei scări de marmoră pe care se deschide uşa principală.— Deasupra uşei bustul poleit al lui Scaur; dealaturele ei statuele lui Plutus şi Mercur.—Printre coloane se vede o grădină frumoasă. — Pe terasă, cam în stânga, o masă înconjurată cu trei jilţuri, cu două scaune de bronz.—In dreapta, faţă cu palatul, coloane scurte de porfir purtând vasuri de bronz pline cu flori.—etc.

SCENA I

CEBAL, STROBIL, MENAS, COERAX.

(cei doi dintâi, în picioare, rezemaţi de coloane.—Ceilalţi, la pământ, jucând Murra)

CEBAL

Te ustură spinarea, Strobil?

STROBIL, posomorât

Rău, dar pe tine,

Cebal?

CEBAL

Nu simt durerea pe lângă-a mea ruşine.

STROBIL

Stăpânul nostru, Scaur n'a vrut a se 'ndura

www.dacoromanica.ro

Pe când ne bătea Hebro. El sta şi număra
Lovirile de beţe sorbind în liniştire
O duşcă de Falernum la fiece lovire.
Cincizeci şi cinci în capăt sorbit-au partea mea!

CEBAL

Ah! înghiţi-l-ar moartea!

STROBIL

Nu vezi tu că şi ea
Fuge de dânsul?

CEBAL

Poate, dar sfânta răzbunare
Nu piere niciodată din lume.

STROBIL

Nu... răbdare!...

(Menassi Coerax, stând faţă în faţă jos, deschid delaolaltă mâncle lor drepte, şi strigă câte un număr dela unu până la zece. Numărând apoi degetele deschise, acela câştigă care a pronunţat un număr egal cu ele).

MENAS } { Trei!
COERAX } { Cinci!

MENAS } { Patru
COERAX } { Şease

(Se opresc de se răfuesc. Menas, pierzând, scoate o portocală din sân şi o dă lui Coerax.

CEBAL

Ia'n priveşte cum joacă amândoi
La Mura'n nepăsare deşi bătuţi ca noi.

STROBIL

Sărmanii!... din pruncie sunt a sclaviei pradă.
Şi omul pe brânci cade sub lanţul ce-l degradă.

(Es amândoi printre coloane)

www.dacoromanica.ro

MENAS } { Doi!
COERAX } { Opt!

MENAS } { Patru!
COERAX } { Șease!

MENAS } { Nula!
COERAX } { Șeapte!

MENAS } { Zece!
COERAX } { Nula!

MENAS Oprește, m'ai furat

COERAX Minciuni...

MENAS Acum, la urmă ce număr ai strigat?

COERAX Eu? Șeapte.

MENAS Ba nu zece... A! hoț!.. Na! (îi dă un pumn)

COERAX (dând în Menas) Na și ție!

MENAS Mai na!

COERAX Și na!

MENAS Corb!

COERAX Șarpe!

MENAS Guzgan de căsăpie.

SCENA II

MENAX, COERAUX, HEBRO *ese din stânga, purtând un biciu la brâu. El are părul roș, și față arămie.*

HEBRO

Ce vuet e pe-aice?

MENAS, *speriat*

Vai!

COERAX, *ingrozit*

Hebro!

(Se scoală repede amândoi și fug dispărând în grădină).

www.dacoromanica.ro

HEBRO, repezindu-se după ei, se oprește între coloane

Au fugit.
Se vede că li-i poftă de biciul împătrit...
Tâlharii! ticăloșii!... (Revenind la ea cu mâhnire)
Un sclav fără bătae
Ca moara fără apă, ca vita fără pae...
Stăpânul meu aseară voios mi-a poruncit
Să pregătesc pe astăzi un prânz nepomenit,
Căci au să-i vie oaspeți de frunte, mai cu seamă
Neera pentru care sărmanu-și face seamă...
Atât l'a scos din minte și mi l'a prins de nas
Vicleana cântăreață cu dulcele său glas
Cât el, fiind la dânsa cu tidva tulburată,
I a zis: „Cea 'ntâi ființă de casa mea legată
„Ce'ți va eși 'nainte cu flori pe pragul meu
„De-a fi un sclav ori liber l-oi face 'n dorul tău".
Frumos!... și prin urmare eu, ca un om cu minte,
Când a sosi Neera îi voiu eși 'nainte
Ș'așa, de-o neghiobie de-amor m'oi folosi,
Și Scaur fără voe chiar azi m'a dezrobi,
Apoi, eșind la lume din a sclaviei haină
Cu averea grăsulie ce-am adunat în taină...
Dar cine vine? Getta?... A! Getta, vin' colea.

SCENA III

HEBRO, GETTA, venind din grădină

GETTA

Ce vrei?

GETTA, vrând să iasă

E frumușică... (tare) Privește 'n fața mea.
Cum crezi tu că m'ar prinde fudula libertate?

GETTA, (vrînd să iasă)

Nu știu.

HEBRO, oprind'o

Ba nu, răspunde, dând frica după spate,
Cum crezi tu că m'ar prinde?

www.dacoromanica.ro

GETTA

Adevărat să spun?

HEBRO

Dar, spune.

GETTA

Ca pe-o buhnă cu pene de păun.

HEBRO, atins

Ce-ai zis?.. Te-aşi crede-o proastă de nu te aşi şti
glumeaţă;
Dar te găsesc cu mine destul de îndrăzneaţă
Când port şi zi şi noapte ăst biciu la brâul meu.

GETTA

O! nu mă sperii lesne cât eşti de slut şi rău.

HEBRO

Nu te 'ndârji, sărmană, n'aprinde-a mea mânie
Când ştii că'n scurtă vreme tu ai să'mi fii soţie.

GETTA

Eu?... mai de grabă, Hebro, în lume s'a vedea
Un şarpe din Lybia unit c'o rândunea.

HEBRO

Cum îndrăzneşti în faţa-mi s'arăţi împotrivire
La ordinul lui Scaur?... dar ştii ce pedepsire
Te-aşteaptă?... închisoare în beciu întunecos
Cu furca'n gât!... flagelul cumplit şi nodoros
Ce lasă vârgi pe spate!... în frunte înfierarea
C'un fier aprins!...

GETTA, în parte

Ah! tremur.

HEBRO

Auzi? stigmatizarea
Şi moartea, moartea!

www.dacoromanica.ro

GETTA

Fie!.. voioasă eu prefer
Să sufăr schingiuirea, ruşinea şi să pier.

HEBRO

Dar pentru ce în contra'mi atâta dușmănie?

GETTA

Şi mă întrebi, tu Hebro?... tu, fiară de urgie,
Hienă îmbrăcată în piele de om!

HEBRO. indignat

Eu?

GETTA

Calău ce pe-a ta urmă atragi blestemul greu!
Crud. aprig cu-ai tăi semeni, şi care 'n laşitate
Săruţi cu linguşire chiar biciul ce te bate!

HEBRO, furios

Taci!

GETTA, cu desgust

Vierme!

HEBRO, turbat

Tu chemi moartea cu glasul tău semeţ.

GETTA

Stăpâneşti pe-a mea viaţă iar nu pe-al meu dispreţ.

HEBRO

Nebuno!... (stăpânindu-se)
dar ce'mi pasă de vorbele ce-ai spus?
Atât de jos te târîi şi eu atât de sus...
Nu'mi pun mintea cu-o fată ce în curând smerita
De a mă strânge 'n braţe-i va fi prea fericită.

GETTA

Infame!

HEBRO, ridicând biciul

Iar?

www.dacoromanica.ro

GETTA, demnă

In mine?

HEBRO

Taci.

(Se aude înlăuntrul casii glasul lui Scaur)

SCAUR

Hebro....

HEBRO

Ai noroc.
Că sunt chemat de Scaur. (pe pragul uşei) Am să te pun pe foc! (Esă)

SCENA IV

GETTA

Ce-o să mă fac?... pedeapsa barbară, 'ngrozitoare
M'ameninţă aicea şi sprijin n'am sub soare!
Sunt sigură, expusă la crâncenul destin
De a trăi cu Hebro sau de-a pieri sub chin!...
Ce-o să mă fac?... în lume să fug... Să fug? dar unde?
In care bizunie putea-voiu a m'ascunde
Să scap de al lui Scaur braţ lung, răzbunător...
Ah! nime, nime'n lume nu'mi vine'n ajutor!...
El singur... Gallus, Gallus!....· el singur ar vrea poate....
La el se duc şi doru-mi şi gândurile-mi toate
De când la Blanduzia cu el m'am întâlnit;
Dar unde'i?... de atuncea vai! nu l-am mai zărit!

(Plânge

SCENA V

GETTA, GALLUS, se iveşte printre coloane

GALLUS, cu sfială

Pst... Getta.

www.dacoromanica.ro

GETTA

Gallus?... Gallus!
Am alergat aicea
Să ți dau o bună veste.

GETTA

Ah! cât sunt de ferice
De-a te vedea!... Crezusem că tu m'ai fi uitat.

GALLUS

Eu să te uit?... doar moartea să mă fi înghețat!...
O! nu; din alba ziuă de când lângă fontână
Mi te-am zărit, pe frunte cu flori, cu flori în mână
Gândirea mea răpită de-un vis îndelungat
La tine, tot la tine se'ndreaptă ne'ncetat,
Căci din acea zi blândă eu nu mai simt durerea
Ci numai bucuria și numai re'nvierea.

GETTA

Adevărat să fie?... O! dar, adevărat.
In cuget ceva'mi spune că nu m'ai înșelat.
Ah! mai grăește, Gallus, și încă mai grăește,
Duiosu'ți glas de frate mâhnirea'mi risipește...
Vai! sunt nenorocită, amice 'ndurător,
Cum n'am fost niciodată, încât aș vrea să mor.

GALLUS

Ei bine, Getta scumpă, alungă'ți tu mâhnirea
Și 'n față cu ochi veseli privește fericirea.

GETTA, *cu o tristă îndoială*

Eu?... s'o privesc în față?...

GALLUS

Ascultă: am aflat
Că vine azi Neera la prânz în ăst palat.
Și Scaur, prins de dânsa în mreji măgulitoare,
Vroind a recunoaște cu fală-a ei favoare,

www.dacoromanica.ro

Decis'a să libere chiar azi din sclavii săi
Pe acela care 'n drumu'i eşi-va mai întâi,

GETTA

De unde ai aflat-o?...

GALLUS

Din vorbele rostite
Eri seară de Horaţiu şi 'n treacăt auzite.
Ah! Getta, într'un suflet aici am alergat
Să'ţi dau de ştire ţie... Până'şte ne'ncetat
Momentul de sosire a veselei Neere
Şi'n tainică sperare undeşte mângâere.
Dorita libertate s'apropie din cer.

GETTA, uimită

Eu liberă?... prin tine?.... şi tu? tu?

GALLUS

Eu nu sper
Nimic pe astă'lume... Din ea gonit afară
Sunt gemine cu soarta nedreaptă şi amară.
Un sclav nu are parte în viaţă de-adăpost.
Rămân până la moarte tot sclav precum am fost;
Dar facă ce-a vrea cerul!... Tu liberă fii, dragă.
Ş'alt om n'ar fi ca mine ferice 'n lumea 'ntreagă.

GETTA, cu adîncă înduioşare

Tu mă iubeşti!

GALLUS, confus

Ah! Getta...

GETTA

Dar, văd cât mă iubeşti
Dorindu'mi libertatea amorul tău jertfeşti
Căci libertatea sacră de care-aşi avea parte
Mai mult decât sclavia de tine m'ar desparte.
O ştii?

www.dacoromanica.ro

GALLUS, plecând capul

O știu.

GETTA

Și spune: tot încă mai dorești
Sa nu mai fie Getta ce este?... tot voești?

GALLUS

Ah! cruța a mea simțire, nu'mi face întrebare.
Vai! inima'mi slabește sub crunta-i încercare,
Devin neom!... și poate în stare n'așI mai fi
Dorindu'ți libertatea amoru'mi a jertfi.
Tu ești pentru al meu suflet ca raza de la soare
Ce luce și mangâe pe om la închisoare,
Căci din copilărie zi bună n'am avut
Ca ziua neuitată în care te-am văzut.
Copila, fii ferice, dar lasă-mă a spune
In ora de a te pierde gândirile'mi nebune:
Ce faci, mai bun îmi pare de tot ce s'a facut,
Ce zici, mai mult îmi place de tot ce-i mai plăcut.
Vorbirea'ți începuta se schimbă în zâmbire
Ca mugurul de floare deschis în înflorire...
Va frânge despărțirea în piept inima mea
Dar nu va putea stinge amorul meu din ea.

GETTA

Tu ma iubești, amice!... și poți tu crede, frate,
Că între a ta iubire și între libertate
Mași cumpani eu Getta?... O! nu.

GALLUS

Getta...

GALLUS

Nu vreau
Să fiu din lanț afară. și'n lanț iubitul meu,
Ce'mi face libertatea când inima-i robită?
Mai fi-va cu putință să fiu eu fericită?
Zădarnic printre oameni m'așI arăta zâmbind

www.dacoromanica.ro

Ca soarele de toamnă prin neguri strălucind;
Zâmbirea de pe buze'mi ar fi în veci legată
Cu-amărăciunea vie în suflet încuibată...
Cum mă iubești tu, Gallus, așa eu te iubesc,
Uitându-mă pe mine la tine mă gândesc.
Renunț pe astă lume de a fi ce am fost odată.
Sunt sclavă, rămân sclavă, dar sclava adorată!...

GALLUS

Gândește: libertatea e viitorul tău.

GETTA, exaltată

Ea-i o dumnezeire, amoru-i Dumnezeu!

GALLUS

Dar Scaur? el e'n stare în oarba lui furoare...

GETTA

O știu, să mă flagele și chiar să mă omoare!
Nu'mi pasă; mi-e scump chinul plătit cu al tău amor
E splendidă furtuna când soarele-i în nor.

GALLUS

\h! Getta, ne a dat cerul o inimă ș'o soartă.
\iu cât îi fi în viața și mort când îi fi moarta,
M'arunc în lupta lumei.

GETTA

Lupta vom amândoi.

GALLUS ,întinzând brațele

O! Getta...

GETTA, aruncându-se în brațele lui

Gallus!...

GALLUS

Cerul se va 'ndura de noi!

(Rămân îmbrățișați în dulce extaz)

www.dacoromanica.ro

SCENA VI

GETTA, GALLUS, HERO, eșind din palat

HEBRO, in parte

E timp să 'nchid toții sclavii... Acuș Neera vine.
Ce văd?... infern!.. A! (văzând pe Getta cu Gallus)

GALLUS

Getta, te 'ncrezi deplin în mine?
Hai să fugim la Istru.

HEBRO

Să fugă? (apropiindu-se) Să fugiți?
Dar unde sunt eu?

GALLUS, cu mânie

Hebro!

HEBRO, strigă

Cebal, Strobil, săriți!

(Sclavii repede vin în scenă din grădină).

SCENA VII

GETTA, GALLUS, HEBRO, CEBAL, STROBIL, MENAS, COERAX

HEBRO

Pe dânșii!.. apucați-i, legați-i iute'n silă,
Ș'aduceți bice triple și'i bateți fără milă.

GETTA, cu ton poruncitor, arătând pe Hebro

Strobil, Cebal, pe dânsul!

HEBRO

Hei? Ce?

GETTA

Il cetluiți
Și'l aruncați în beciuri de vreți liberi să fiți.

www.dacoromanica.ro

CEBAL

Noi, liberi?

STROBIL

Cum?

HEBRO

Ei? liberi?

GETTA

Aici are să vie
Neera... Voi, toți sclavii, eșiți cu veselie
În cale i, și chiar astăzi vă dezrobiți cu toții.

HEBRO

De unde-o știi? (sclavilor) Pe dânșii!

GETTA

Pe dânsul

CEBAL și STROBIL, apucând pe Hebro

Pe el!

HEBRO, luptând

Hoți!

Voi îndrăzniți?... pe mine?

STROBIL, astupându-i gura

Taci.

CEBAL

Taci, fiară!

HEBRO, tremurând

Ertare...

CEBAL

Acum ne-a sunat ora de vechie răzbunare.
(îl apucă pe Hebro și'l scot prin grădină)

GALLUS

Și noi acum la fugă; timp n'avem de perdut.
În mine ai un frate și'n pepetul meu un scut.
Hai,.. (Vrea să plece).

www.dacoromanica.ro

SCENA VIII

GETTA, GALLUS, SCAUR, ZOIL, GLLUTO, eşind din palat

SCAUR, pe prag

Getta!

GETTA, cu oţelire, în parte

Scaur!

GALLUS, în parte

Scytul!

SCAUR, arătând pe Gallus

Acel străin ce caută

GETTA

E sclavul lui Horaţiu...

GALLUS

Vestesc că el îndată
Cu amicii săi aice la masă va sosi.

SCAUR

Prea bucuros de oaspeţi cu toţii m'or găsi
(Gallus ese prin fund)
Tu, Getta, adă cupe de aur.

GLUTTO, cu lăcomie

Colosale!

SCAUR

Şi flori de pus pe frunte...

GLUTTO, cu rugăminte comică

Şi coapte cu migdale.
(Getta intră în casă).

www.dacoromanica.ro

SCENA IX

SCAUR, ZOIL, GLUTTO

SCAUR

A!.. bună-i bogăţia!.. Mă simt azi mulţumit
Şi darnic.

ZOIL şi GLUTTO, în parte

Darnic?

SCAUR

Baea de azi m'a răcorit
De a pelei usturime pe care-o căpătasem
Acum o săptămână, când trupul îmi frecasem
Cu sânge de lup vânăt.

GLUTTO

Cum? sângele de lup
Mânjit'a pelea fină a divului tău trup?
Şi pentru ce, stăpâne? Ah! pentru ce?

SCAUR

Nu'ţi pasă.
(cu emfaza). O mare fericire azi plouă pe-a mea casă!
Mecena vrea să vie, amicul lui August,
Aice!... cu pretorul Postum, un om de gust
Ce mi-a făcut mulţime de fine complimente
Privind a mea persoană ş'a mele ornamente.
(arată braţele şi colierii ce poartă)
Postum şi cu Mecena vor fi, cred, în extaz
Când mi-or vedea tot luxul conform cu-al meu obraz,
Tablouri, mozaice, coloane porfirine
Ce'mi fac un mare cadru, precum mi se cuvine,
Şi negreşit Mecena, uimit, se va grăbi
De mine şi de fastu-mi cu Cezar a vorbi.
Şi-August, fără 'ndoială, va arăta dorinţă

www.dacoromanica.ro

Cu Scaurus a face de-aproape cunoştinţă;
Iar când prin amicie ne vom lega noi doi...

GLUTTO, *cu rugămite comică*

Să te g ndeşti atuncia stăpâne, şi la noi.

SCAUR, *cu protecţie*

Dar, Glutto; voi, ca umbre, veţi fi tot după spate.

ZOIL, *in parte*

Ce cap lipsit de creeri şi plin de vanitate!

SCAUR

D'apoi ce vor mai zice când vor gusta în plus
Luxosul prânz?

GLUTTO

Vor zice că eşti un Lucullus!

SCAUR, *aşezându-se lângă masă*

Ce vom avea la masă?... rosteşte, Glutto, spune.

GLUTTO, *cu lăcomie*

De toate cele rare şi scumpe... de minune!
Fazani umpluţi cu trufe şi stridii de Lucrin.
Cucoare împănate şi marinate 'n vin,
Privighetori în şiruri pe frigărele 'nfipte,
Cegi grase din Tanais, trei fierte şi trei fripte
In untdelemn de Lesbos şi... ce este mai bun,
Un bild de limbi gustoase...

SCAUR

De care?

GLUTTO, *inghiţând*

De păun!

SCAUR

Prea bine, şi ce vinuri?

GLUTTO, *repede*

Falernum, Surrentinum,

www.dacoromanica.ro

Coecubum şi Albanum, Massicium şi Setinum
Şi Chium şi Lesibum!.. Vechiu, galben, roş, de toate!

(îşi şterge gura)

Amforele Sabine ce zac de mult pe coate
Stau gata ca să verse plăcutul lor nectar
In cupe mari de aur, de jasp, de chilimbar.

SCAUR

Prea bine, şi ce fructe?

GLUTTO

De toate!.. pere, prune
Şi mere dulci culese la lună... şi alune!..

SCAUR

Iţi plac?

GLUTTO

Ah!..

SCAUR

Astă masă mi-a fi bun ajutor
Să 'mpingă pe Neera în laţu-mi prinzător.
Stomacu-i văr primar cu inima vecină.
Când el e plin şi dânsa doreşte a fi plină.

GLUTTO

Aşa-i!

ZOIL, tresărind, în parte

Cum?.. iar începe s'aprobe?.. Ce neghiob!

SCAUR

Şi cât pentru Horaţiu...

GLUTTO

Aşa e...

SCAUR

Ce?

www.dacoromanica.ro

GLUTTO, închinându-se

Aprob.

SCAUR

Nu te grăbi... Ascultă, şi când ţi-a veni rândul...

GLUTTO

E de prisos, stăpâne; eu îţi aprob şi gândul.

SCAUR

Aprobă în tăcere cum se cuvine.

GLUTTO, umil

Dar.

SCAUR

Taci... Cât pentru Horaţiu, Neera în zadar
Se 'ncearcă să aprindă în mine gelozie
Zicând că-i amoroasă, de-un fleac de poezie.
Sper s'o convingă Bachus, al vinurilor Zeu,
Că e mai mult un Scaur decât un biet Orfeu.

ZOIL indignat

Orfeu!.. cine?.. Horaţiu!.. Orfeu?.. o! profanare!
Orfeu!.. îmi trec prin vine fiori ce-mi dau turbare.
Un egoist de frunte, interesat, venal,
Un curtizan nemernic de tron imperial
Impărţitor de ode în veci linguşitoare,
Nesăţios de lauri, de bani şi de onoare!
Ascultă Scaur: lumea se 'nşală prea de mult
Asupra lui Horaţiu în straniul ei cult;
Chiar scumpa ta Neeră de dânsul e orbită
Şi astfel ea de tine nu poate fi 'mblânzită,
E timp să zmulgem masca acestui scamator
Ce prinde rânjitorii de ochi.

SCAUR

Eu?.. rânjitor?

www.dacoromanica.ro

GLUTTO, distras

Aşa i.

SCAUR

Ce-aĭ zis?

ZOIL

Aşa e!.. repet şi eu ca dânsul.
Horaţiu nu posedă nici un talent într'însul.

SCAUR

Dar unde?

ZOIL

Vrei s'o afli?

SCAUR

Cum nu?

ZOIL

Vrei?.. eşti decis
In ochii tuturora să-l facem noi de râs?
Eu singur ştiu secretul prin care într'o clipă
Renumele-i de fală să cadă în risipă.

SCAUR, repede

Secretul, dă-mi-l, dă-mi-l, Zoile,... zi curând.

ZOIL

Pe-o mie de sesterţii sunt gata să ţi-l vând
Ii dai?

SCAUR

Cu bucurie.

ZOIL

Ascultă dar: rivalul
Ce te opreşte'n pace de aţi juca tu calul...

SCAUR, buimăcit

E!.. care cal?

ZOIL

Horaţiu, acel poet... vestit,

www.dacoromanica.ro

Posedă-un sclav de merit cu dânsu 'mbătrânit
Anume Hirsus mutul.

SCAUR

Ei, şi?

ZOIL

El cântă 'n liră
Şi proştii pe Horaţiu l'ascultă şi admiră.

SCAUR

Pricep... ba nu, grăeşte mai simplu.

ZOIL

Vreau să zic
Că sclavul face totul, stăpânul lui nimic.
El scrie-acele ode ce ameţesc o lume
Şi hoţul de Horaţiu cu ele 'şi face nume.

SCAUR

Aşa să fie, Glutto?

GLUTTO

Mi-ai zis să tac, eu tac.

SCAUR

Apoi astfel de versuri şi eu ştiu ca să fac,
A!.. scamator!.. Chiar astăzi te-oi da, zău, de ruşine.
Să-nşele el pe Cezar!.. ba încă şi pe mine!..
In faţă cu Neera, Zoile-am să-l desfid
Să cânte, să-mprovize-.. ha, ha! mult am să răd..

GLUTTO, linguşitor

Să râzi; te prinde râsul.

ZOIL

Dar să nu uiţi cea mie
De sesterţii, promisă.

www.dacoromanica.ro

SCAUR

Promisă?.. când?.. cui?

ZOIL

Mie.

GLUTTO, încet lui Zoil

Zoile, parte dreaptă, ori spun că ai minţit.
Cinci sute-mi dai?

ZOIL

Dau Glutto (în parte) Ce hoţ!

GLUTTO, în parte, râzând

L'am păcălit!

SCENA X

SCAUR, ZOIL, GLUTTO, HORAŢIU, POSTUM, vin amândoi prin grădină

SCAUR

A iacă şi-ai mei oaspeţi!.. dar nu'l văd pe Mecena?

POSTUM

El s'a întors la Roma s'asculte Adriena.

SCAUR, supărat

Aşa?

ZOIL, în parte, râzând încet

Adio visuri şi planuri de trufie!
Adio legătură cu Cezar!

SCAUR

S'a dus?.. fie.
Postum, ilustre, salve!

POSTUM, ironic

Bogate Scaur, cred

www.dacoromanica.ro

Că văd pe însuşi Plutus de-aproape când te văd.
Grădina ta e demnă de Nymphe Hesperide.

SCAUR

La personagi de frunte ea porţile'şi deschide
Voios... Horaţiu, salve!.. Ce fericit om eşti!
Tu, frate cu Apolon, în locul lui domneşti.

HORAŢIU, satiric

Ai parte prea frumoasă pe lume şi tu Scaur.
Pe braţe de Danae căzând în ploi de aur.
Glykira te-ar distinge de-ai fi un Calais.
Chiar Venus ţi-ar surâde de ai fi un Adonis.

SCAUR, malicios

Şi chiar Neera ?..

HORAŢIU

Poate, de-ar vrea blonda Neeră
Să se coboare...

SCAUR, triumfal

Sigur... şi asta te disperă.
(sgomot în grădină)

Dar ce'i?

GLUTTO, privind afară

Neera!

SCAUR

Vine ? (aleargă înaintea Neerei)

POSTUM, frecându-şi mânele cu mulţumire

A şi venit?.. he, he!..

SCLAVII, afară

Neera!... salve, salve!.. Neera, Evohé!

www.dacoromanica.ro

SCENA XI

CEI DINAINTE, NEERA, urmată de toți sclavii lui Scaur, cari aruncă flori sub pașii săi

SCAUR, alergând înaintea Neerii

Neeră, sunt ferice, uimit, nebun... Ah! vină.

NEERA

Imi faci, bogate Scaur, primire de regină
Scoțându-mi înainte cu flori pe-ai tăi iloți
Și astfel liberându-i pe toți,

SCAUR, cu mirare

Pe toți?

NEERA

Pe toți.

SCAUR

Dar cum?.. de unde-aflat-au a mea făgăduință?

NEERA

Nu știu... ți ai dat cuvântul... De ai cumva căință?
)face un pas ca să iasă)

SCAUR, oprind'o

O! nici de cum, Neeră.. sunt liberi toți căci vreau
Să nu găsești aice decât un sclav, pe-al tău,
Pe Scaur.

NEERA

Bravo, Scaur... Ești demn de o favoare
Sărută-mi mâna... Iat'o. (întinde mâna)

SCAUR, sărutând'o

Ești mândră ca un soare
Și dulce ca o lună!...

NEERA, arătând sclavii în fund

Acum în fața lor
Declară-a ta vroință și.. junele Pretor

www.dacoromanica.ro

Postum să consacreze a ta mărinimie,
Lovindu-i cu vindicta pe cap.

POSTUM

E uzul.

SCAUR, *oftând*

Fie!

NEERA, *către sclavi*

Ingenunchiați aproape de-al vostru Suveran.

(Sclavii înaintează și cad în genunchi)

SCAUR, *sclavilor*

Fiți liberi după uzul poporului Roman.

POSTUM, *atingându-i cu bățul lui pe cap*

Declar că sunteți liberi conform cu uzul nostru.
De astăzi viață, suflet și trup, tot e al vostru.
Vă duceți și vă tundeți în templul Feronin.

SCLAVII, *sculându-se strigă*

Evoché! Evoché!

CEBAL

Suntem scăpați de chin!

(Sclavii es cu zgomot, nebuni de bucurie).

SCENA XII

PRECEDENȚII, *afară de Sclavi*

POSTUM

Acum spre celebrarea acestei mândre zile
Să bem în sănătatea lui Scaur.

TOȚI

Dar.

SCAUR

Zoile,
S'aducă vin din timpul lui Bibul și massic,

www.dacoromanica.ro

Să facem trei libaţii în modul cel antic
Neerii graţioase a cărei soroiare,
Trei graţii, sunt modeste...

POSTUM, zâmbind

Şi fără cingătoare.

(Zoil intră în casă şi revine îndată urmat de şease june sclave de diverse naţionalităţi, îmbrăcate în costumuri bogate din ţările lor.—Ele aduc tablele cu fructe, cupe de preţ, cununi de flori, paste zaharite, etc., şi le depun pe masă; apoi se retrag în fund şi în dreapta formând grupe graţioase).

NEERA

Devii poetic, Scaur.

SCAUR

Şi cum să nu devin
In faţă cu-Afrodita la care mă închin
Şi'n faţă cu Horaţiu ce'l văd în nerăbdare
Spre Olymp să ne urce cu dulcea sa cântare.

HORAŢIU

Eu?

POSTUM

Să te văd, amice, rechiamă-acum din cer
Pe Muza ta.

NEERA

Horaţiu, dă-mi voe ca să cer
Şi eu astă favoare

HORAŢIU

Favoarea i pentru mine.
Dar nici o inspirare în minte acum nu'mi vine.

NEERA

Cu greu se poate- admite că nu ai fi dispus
Să cânţi.

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU

Nu; a mea liră e mută.

ZOIL, încet lui Scaur

Ce ți-am spus?

SCAUR, cu sarcazm

Adese-ori se 'ntâmplă să-ți fie lira mută
Sau numai când nu'i Hirsus ce'n taină te ajută?

HORAȚIU, râzând

Hirsus?.. mutul?

SCAUR

Horațiu, plătești tu cu mari sume
Pe sclavul tău să scrie ca tu să-ți faci renume?

NEERA, lui Postum

Ce spune?

POSTUM

Bate câmpii, sărmanul; e gelos...
Cum să vorbească altfel când e Zoil în dos?

NEERA

Horațiu, nu te aperi?

HORAȚIU

Eu? ori-ce apărare
M'ar pune de-o potrivă cu joasa-i acuzare.

SCAUR

Așa?.. să fiți dar martori... Desfid nu în zadar
Pe falnicul Horațiu de-a face-un vers măcar.
Și jur pe însuși Joe să-i dau orice va cere
Pe-un cântec în onorul Olympicei Neere.

HORAȚIU

Mă faci să rând.

www.dacoromanica.ro

SCAUR

Hei, râde cât vrei, dar cânt'acum
De poți.

ZOIL, tare

Nu poate!

SCENA XIII

PRECEDENȚII, GETTA, vine din palat, aducînd o amoferă de aur.

HORAȚIU, tresăsird, în parte

Getta!... (tare) Voi toți, și mic și mare
Sunteți aicea martori de oarba-i înfruntare.
A! tu pretinzi în față-mi că a cânta nu pot?
Când te-a cioplit natura nu te-a sfârșit de tot.
Aduceți-mi verbină și myrtul Ioniei,
Să mă'ncunun pe frunte la glasul armoniei,
Și voi, amici, pe perne voioși vă rezemați,
Vă'ncoronați cu roze și beți și m'ascultați.

(Neera merge de se așează pe jilțul de lângă masă în fund. Postum se pune pe jilțul din dreapta mesei și Scaur pe cel din stânga.—Zoil și Glutto iau loc din dosul lui Scaur la măsuța apropiată. Toți se încunuuă cu roze. Horațiu își pune o cunună de myrt și rămâne în picioare. Getta, după ce a umplut cupa lui Horațiu, se retrage de o parte, cu amfora în mână, spre ușe, în față cu Horațiu. Două sclave Nubiane umple celelalte cupe).

HORAȚIU, inspirat declamă privind la Getta

I

Hébé, tu a lui Joe iubită fiică! Zână
Ce torni nectarul vesel în cupele cerești
Tu care c'o zâmbire în inimi verși lumină
Și dalba ta junie în doruri sufletești;
Privește'n a mea cupă să se'ndulcească vinul,
In ochii mei privește de'mi îndulcește chinul!

SCAUR, mirat se întoarce spre Zoil

El cântă?

www.dacoromanica.ro

ZOIL, cu dispreț

Prost.

NERA, observând pe Horațiu, în parte

La cine Horațiu se tot uită?

(În tot timpul declamărei acestei ode, Neera caută să surprindă privirile lui Horațiu și dă semne de tulburare cu cât se convinge că Getta e inspiratoarea versurilor lui).

HORAȚIU, declamă

II

Mâhnirea, trista umbra, sub pașii tăi dispare.
Tu porți o cingătoare de splendid curcubeu.
Tovarășă de cale ai veselă sperare,
Tovarăș de iubire ai tot sufletul meu.
Și eu, în aiurire, devin când te privesc
Culegător de stele pe spațiul ceresc.

SCAUR, lui Zoil

Tot cântă?

ZOIL

Prost.

NEERA, în parte, indignată

La Getta privește și mă uită?

HORAȚIU, declamă

III

Amici, a noastre zile sunt paseri trecătoare.
N'avem în scurtul vieții nici timpul de sperat
Ferice care cântă cu inima la soare
Și dă chiar nemurirea pe-un dulce sărutat!
Hébé! săgeata scumpă de care vreau să mor
E'n ochii tăi, în tolba divinului amor!

(Toți se scoală cuprinși de entuziasm și aplaudă, afară de Zoil).

POSTUM, lui Horațiu, golindu-și cupa

Evghè!

www.dacoromanica.ro

NEERA, încet lui Horaţiu

Cunosc, Horaţiu, ascunsa ta gândire.
Ţi-am urmărit ochirea.

HORAŢIU, zâmbind

Ai darul de ghicire?

SCAUR, lui Zoil

Tu eşi!

ZOIL, confus

Dar..

SCAUR

Eşi!

(Zoil esc furişându-se pe după coloane)

Horaţiu, declar că's încântat
De oda ce din parte-mi tu ai improvizat
Şi drept răsplată, darnic, ţin mâna mea deschisă.
Alege dar, poete, averea cea promisă.
Vrei aur, vrei palate, vrei statue? Ce vrei.

Toţi stau în nemişcare

HORAŢIU după o mică pauză se apropie de Getta, îi pune mâna pe umăr şi zice tare

Vroesc pe Getta!

TOŢI

Getta?

GETTA, transportată

Pe mine?—o! Dumnezei!

Ficcare din personagii îşi exprimă simţirea prin gesturi şi jocul fizionomiei. Neera aruncând Gettii o ochire de mânie; Scaur râzând de Horaţiu şi arătându-l cu degetul lui Glutto încremenit; Postum aprobând alegerea amicului său; Getta închinându-se cu recunoştinţă dinaintea poetului.

(Cortina cade)

www.dacoromanica.ro

ACTUL III

Cabinetul de lucru al lui Horaţiu în stil Pompeiau — In fund două biblioteci cu manuscripte; ele sunt despărţite prin o uşă închisă cu o portieră de covor oriental. — In stânga o fereastră şi o uşă, iutre care o panoplie cu arme diverse antice.— In dreapta, pe planul I o mare fereastră ce are privire în câmp asupra fontânei Blanduziei şi uşa principală a casii.—Lângă biblioteca din dreapta autorului masa de lucru a lui Horaţiu încărcată cu statuete de bronz, pergamente, tăbliţi de ceară şi un stileţel pentru scris.—Spre fercastra din stânga o altă masă, rotundă, mai mică, pe care se găseşte o spadă goală.— Mobile de bronz.—Statuele lui August şi Mecena în colţuri, în fund.— La ridicarea cortinei se aude întro culisele din stânga preludele unei lire.

SCENA I

GETTA, GALLUS, lângă fereastra din stânga privind afară

GETTA

Stăpânul nostru. vesel, la umbră, în grădină
Cu oaspeţii lui Scaur râd, cântă şi fac cină.

www.dacoromanica.ro

GALLUS

Dar Scaur nu e cu dânşii.

GETTA

Nu, el e supărat
Căci sclavii lui cei liberi azi prânzul i-au furat
Şi au fugit în lume nebuni, plini de beţie,
Lăsându-i masa goală şi casa lui pustie,
Iar oaspeţii atunce râzând l'au părăsit
Ş'aice cu Horaţiu la cină au venit.

GALLUS

A! bună festă!... Scytul de ciudă să turbeze
Ş'a se ivi prin Roma nici c'a să mai cuteze.

(prelud mai accentuat la lîră)

Ascultă-acum Neera preludă-armonios
Să cânte-un hymn lui Bachus.

NEERA, cântă între culise

Io Bachus! falâ ţie,
Cel mai vesel dintre zei.
Fă din viaţă-mi o beţie
Dulce ca şi ochii tăi!

MESENII în cor

Io Bachus!

GETTA, lui Gallus

Ce glas melodios

NEERA

Io Bachus! numai ţie
Mă închin... fă dar să mor

www.dacoromanica.ro

Intre doi butuci de vie
Sub un soare 'nbătător.

MESENII

Io Bachus!

GETTA

Mă simt pătrunsă, Gallus, de-o veselă uimire.
Ce văd, ce-aud aice îmĭ dă re'nsufleţire
Şi cred că visez încă... Din al restriştei val
Eşind, respir ca omul ajuns înot la mal.
Şi mă întreb cu spaimă de este cu putinţă?...
Cum?.. am scăpat de Hebro, de chin, de suferinţă.
Şi nu mai sunt eu sclava lui Scaur?..nu mai sunt
Cea mai nenorocită fiinţă pre pământ?
Horaţiu este astăzi arbitru pe-a mea viaţă!...
Ah! am eşit la soare din cea mai neagră ceaţă!...
A fost destul Horaţiu să cânte, şal său glas
Schimbat-a într'o clipă al soartei mele pas,
Ş'atât este de mare cereasca-mi bucurie
Că simt chiar libertatea în noua mea sclavie...
Ah spune'mi, spune'miGallus: e oare-adevărat?
Nu's prada nălucirei?...de lanţuri am scăpat?

GALLUS

Alungă ori-ce grĭjă, iubită Getta... Crede
In tot ce la lumină acuma ochiu-ţi vede.
Nu este-o nălucire... Al tău şi-al meu noroc
Ne-a adunat în lume, ferice, la un loc.
De acuma pân' la moarte vom fi tot împreună
Purtînd a fericirei neveştedă cunună.
Priveşte împrejuru-ţi: Aice ne aflăm
In sancutuarul tainic în care noi lucrăm,
Horaţiu recitindu-mi a muzei dulci accente
Prescrise'n zbor de mine pe-aceste pergamente.

GETTA

Ce norocit eşti Gallus!

www.dacoromanica.ro

GALLUS

O! dar, sunt norocit
De când pe calea vieței zâmbind mi-ai răsărit!
De-atunci toată durerea de mine se fereşte
Şi toată bucuria în sufletu-mi sporeşte.

GETTA

Să mă deprinzi, amice, pe vellum să prescriu
Ca tine, lângă tine, lucrând, în veci să fiu,
Şi să-mi citeşti comoara de scrieri geniale
Ce sunt încredințate supravegherii tale.
Văd două bibliotece bogate colo'n fund.
Ah! lasă-mă în ele cu mintea să pătrund

(se apropie amândoi de bibliotece)

GALLUS

Ce zile-o să petrecem plăcute, încântate
Cu toți poeții Romei ş'ai Greciei bogate.
Cu Plaut, cu Virgiliu, cu Omer înzeit
Şi mai ales cu-al nostru Horațiu mult iubit!

GETTA, cetind

Admiră-a lui Horațiu poetice volume.
Purtând fieştecare în frunte-i al său nume.

(scoate câteva cylindre şi le trece Getti)

GETTA, cetind

Epistole şi Ode — Epode — Satiri... Tot
A fost compus de dânsul?... A mă opri nu pot
Să le sărut, uimită (le saruta) Toate-au fost scri-
[se'n ceară
Cu acest stilet, menit în veci ca să nu piară?

(ridică stiletul de pe masă şi priveşte cu admirare)

GALLUS

Aşa-i, dar ne lipseşte acel mai glorios
Din autografe.

www.dacoromanica.ro

GETTA

Care?

GALLUS

Poemul preţios
Ce l'a compus Horaţiu în zilele trecute.
El l'a perdut!

GETTA

Ce? toate foiţele's perdute?

GALLUS

Dar, toate! — erau legate cu artă'nfăşurând
Un mic şi scump cilindru.

GETTA

Dar spunemi: unde? când?

GALLUS

Nu pot răspunde alta decât că-i de mirare
Cum un poet nu'şi perde şi capul în visare.

GETTA, aducându-şi aminte

Aşteaptă...

GALLUS

Ce?

GETTA

Horaţiu, mi-ai spus că merge-ades
La Blanduzia, unde un loc el şi-a ales
Sub un stejar, la umbră, în pace să lucreze!

GALLUS

Adevărat, acolo îi place să viseze.

www.dacoromanica.ro

GETTA

Ah! ce speranță! Gallus, poemul nu'i perdut.

GETTA

Ești sigură?

GETTA

Cilindrul... îmi pare... l'am văzut
Aproapè de fântână... în iarba ce-am călcat'o.

GALLUS

In iarbă? hai degrabă să'l căutăm.

GETTA

Hai.

SCENA II

GETTA, GALLUS, POSTUM, vine din stânga, vesel, cu ochii sticlind și purtând cunună de roze

POSTUM

Iat'o!
Suavisimă copilă, ești singură?

GALLUS, în parte

Ce vrea?

GETTA, în parte

Postum!... ce gânduri are?

(se pune la masă și se face că prescrie manuscripte)

POSTUM, *în parte*

A! Gallus e cu ea?
Nu'mi pasă de prezență-i. Un sclav nu'i om (Getti)
Copilă,

www.dacoromanica.ro

Imi placi, eşti frumuşică şi tânără... Mi-e milă
De tine căci am suflet duios... şi m'am decis
Ca sclavă să te cumpăr.

GETTA, ironic

Făcut-ai acest vis?

POSTUM

Mai mult; eu lui Horaţiu făcut-am după masă
Propuneri...

GETTA

Şi?...

POSTUM

Horaţiu mi-a spus că el te lasă
In voe de-a decide cum îi vroi

GETTA

Eu?

POSTUM, desmierdător

Tu.

Imi place dar a crede că priimeşti..

GETTA, răpide

Ba nu.

POSTUM, surprins

Nu?... cum se poate?—Ascultă: fii blândă şi'nţe-
[leaptă.
O soartă strălucită la mine te aşteaptă.

GALLUS, in parte

Ce spune gârbovitul?

www.dacoromanica.ro

POSTUM

Tu nu ştii cine sunt?
Pretor, puternic, mare, bogat şi cu avânt
De verde tinereţă!... Am fost prin lumea 'ntreagă
Cuceritor de inimi!... dar ca să mă 'nţeleagă
Nu am găsit nici una... o crezi? nu crezi. Te cred.
Noi însă ne pricepem... în ochii tăi o văd.
Ai graţii tinerele, guriţă zâmbitoare
Ochire ce promite plăceri îmbătătoare.

GETTA, *în parte*

Nebun e, sau glumeşte?

POSTUM, *încet Getti*

Eros îţi este drag?
Laşi uşa ta deschisă amorului pribeag?

GALLUS, *făcându-se că citeşte versurile scrise*

„Ai măsurat tu marea, ai măsurat pământul
„Acum îţi mai rămâne ca să-ţi măsori mormântul

POSTUM, *tresărind*

Ce-ai spus?

GALLUS

N'am spus nimica.. Prescriu ici pe curat
Epoda lui Horaţiu către...

POSTUM

Aşa? *(în parte)* Ciudat!
Hmm! *(Getti)* Ca să-mi urmez şirul ideei, Getta zic:
Păcat de a fi junâ, frumoasă şi'alt nimic.
Femeea 'n lume are o nobilă menire:
Să fie admirată, să dee fericire
Cu nurii săi, cu chipu-i de minţi fermecător

www.dacoromanica.ro

Şi mai presus de toate cu-ardentul ei amor.
(sentenţios) De stai fără iubire în primăvara dulce
Trimete'ţi tinereţa în groapa să se culce...
(graţios) Deci eu fiind pe placu-ţi şi tu, fiind
[că'mi placi,
Propun...

GETTA

Ce?

POSTUM

O pereche cu mine tu să faci.
Consimţi?... aud?... răspunde.

GALLUS, declamând

„Oiţele şi lupii
„Mai lesne-or ţine casă şi trântorii cu stupii".

POSTUM, surprins

Oiţi?... Ce-a zis?

GETTA, zâmbind

Prescrie.

POSTUM

A? (în 'parte) Pare că'n adins
O face... pe-a lui faţă un zâmbet am surprins.
(Getti) Ascultă: Vreaŭ să-ţi cumpăr o casă cu
[grădină
La Roma.

GETTA

Mie?

POSTUM

Unde în glorie deplină.
Măreţ înconjurată de-un fast Persienesc,
Vei duce 'n lenevire un traiu împărătesc.
Când te'i trezi, pe-amează, din somnul liniştit,

www.dacoromanica.ro

Eu însumi, în tunică brodată învestit,
Pe palme'ţi voiu aduce smochine rourate
Şi pe-o tăblie cupe de-onyx, frumos săpate,
Cu vin spirtos de Setia ce'n sânge varsă foc
Şi mintea predispune la visuri de noroc.
Apoi, văpsindu-ţi părul, sau brună sau bălae.
In cadă argintie 'notând vei lua bae,
Şi te'i orna cu beghiuri, cu roş de crocodil.
Şi mânele'ţi vei şterge în coame de copil
Sau de pitic... Hein?...

GALLUS, declamând

„Nu e mai tristă nebunie
„Ca strechea bătrâneţii!..."

POSTUM, tresare ofensat

Ce? streche?... eu?

GETTA, liniştindu-l

Prescrie!

POSTUM

A?... Hmm!... Unde rămas'am?

GETTA

In bae.

POSTUM

Cum?

GETTA

Pitic.

POSTUM

Prea bine; între prânzuri vei mesteca mastic
De Hio, şi ţi-i pune la mâini şi la picioare
Inele şi brăţele cu petre lucitoare,
La gât o amuletă pentru diochi, şi'n sân
Pentru răcoare-un şarpe cu ochii de rubin;
Apoi în plumetită pe şolduri bine strânsă,

www.dacoromanica.ro

Şi de-un colan, sub peplum, pe talie încinsă,
Purtând cercei de aur cu alb mărgăritar,
Umbrela într'o mână, oglindă'n buzunar
Şi sprintene sandale de purpură subţire,
Te-i arăta la lume ca lumea să te-admire...
Eşi-vei la primblare purtată 'n baldachin
De Siriani octofori pe dealul Palatin,
Şi falnic precedată de Negri 'n haine albe,
Impodobiţi cu place de-argint pe lângă salbe,
Iar eu, de tine mândru, te voiu urma supus...

GALLUS, declamând

„Lihnit, fără suflare şi gârbov...

POSTUM, furios

He?... ce-ai spus?

GETTA, ingrijată

Prescrie....

POSTUM

Ce?... prescrie?... (lui Gallus) Lipseşti!....

GALLUS, sculându-se

Dar...

POSTUM

Eşi afară,
Cutezător obraznic!... Auzi? aşa ocară?

GALLUS, încet Getti

Te-aştept la Blanduzia (ese prin dreapta)

POSTUM, apucându-l tusa

De ciudă, na, tuşesc.

www.dacoromanica.ro

GETTA

Vroești un pic de apă?

POSTUM

Ce? să mă'mbolnăvesc?
Falernum ada'mi.

GETTA

Bine. (în parte) Mă duc la Blanduzia
Prin tusa-i bătrânească i-a trece nebunia (ese în dreapta)

POSTUM, singur

M'a întrerupt, calâul, în cel mai bun moment
Când tocmai începusem a fi chiar elocuent
In soiul lui Ciceron, și gingaș și poetic
In soiul lui Horațiu... Acum mă simt besmetic
In soiul unui.. unui... na! iar m'a apucat (tușește)
Amorul oficește când peptu-i zbuciumat...
Am să mă plâng de Gallus și sper că'n a lui pele
Amicul meu va'nscrie lungi versuri... cu nuele....
(cade pe un scaun)

SCENA III

POSTUM, SCAUR, GETTA, GLUTTO

SCAUR, afară

A! vespe, a! năpârcă!

GETTA, afară

In lături!

SCAUR

A! te-am prins.

POSTUM

Ce este?... parcă'i Scaur de furie aprins!

www.dacoromanica.ro

SCAUR, intră prin dreapta trăgând pe Getta de mână

Nu vrei să vii?... Ian vin-o c'avem o socoteală
În față cu pretorul.

POSTUM

Ce? ai vr'o banuială
Pe Getta?

SCAUR

Dar.

GETTA

Pe mine?

SCAUR

Tu azi ai îndemnat
Pe sclavii mei să 'nchidă în beciu 'ntunecat
Pe Hebro, și să iasă cu toții înaintea
Neerii... așà este?

GETTA

Așà

POSTUM

Nu-ți pune mintea
Cu o copilă, Scaur.

SCAUR

Copilă?... pe Caron!
Zi iazmă infernală din negrul Acheron.
Ea mi-a furat toți sclavii, ea mi-a mâncat festinul

GLUTTO

Trei fierte și trei fripte!

SCAUR

Ea mi a băut tot vinul,
Și eu în ochii voștri rămas'am rușinat.

www.dacoromanica.ro

GLUTTO, în parte

Şi eu de foame lânced! Ceva nu-i de mâncat?
(Cercetează prin biblioteci, apoi ese pe furiş în stânga)

POSTUM

Dar ce vrei de la dânsa?... de ce astă turbare?

SCAUR

Vroesc să o răscumpăr cu preţ orîcât de mare
Ca să o dău lui Hebro. El o va pedepsi
Cum merită.

GETTA, apropiindu-se de masă, pune mâna pe stilet

Barbare! tu moartă mi-i găsi
Când îi cerca...

POSTUM

Drăguţă nu este caz de moarte
El vreà cu lanţuri grele de fer ca să te poarte
Eu vreau cu vii ghirlande de flori să te încing.
Alege.

SCAUR, repezindu-se spre Getta

Ah! îmi vine de gât pe loc s'o strâng,
Şerpoaică 'nveninată!

GETTA, ameninţându-l cu stiletul

Un pas mai înainte
De-i face, mori!

POSTUM, lui Scaur, râzând

Ia seama, şerpoaica are dinte.
(Scaur rămâne încremenit de spaimă)

www.dacoromanica.ro

SCENA IV

PRECEDENȚII, HORAȚIU, NEERA, intră din stânga

HORAȚIU

Ce este?

NEERA, veselă

Ce văd?... Scaur de viu înmărmurit?

HORAȚIU

Și Getta ține'n mână stiletu-mi ascuțit?
Postum ce se întâmplă?

SCAUR

Horațiu, răzbunare!
Ea, sclavă, îndrăznit-a a-mi face-amenințare
De moarte!... O clipită eram chiar înjunghiat.

HORAȚIU, Getti

Dar pentru ce?

GETTA, confuză

Stăpâne...

NEERA, lui Scaur, râzând

Și tu te-ai speriat?...

HORAȚIU, lui Scaur

Oricare-ar fi motivul amenințării sale,
Eu nu's unelta urei ș'a răzbunării tale.

SCAUR

Așà?... atunci mi-o vinde....

HORAȚIU

Pe ea?... cine ți-a spus
Că a ți complace ție Horațiu e dispus?

www.dacoromanica.ro

SCAUR

Oricare preț ai cere, sunt gata să..

POSTUM

Așteaptă.
Tu vrei să o răscumperi în ura ta nedreaptă.
Eu încă vreau s'o cumpăr în dragostea ce-i port
De când cu trei cuvinte ți-a dat aspect de mort.

SCAUR

Ce?... vrei tu concurență aice să-mi faci mie?
E mare nebunia-ți.

POSTUM

Cât ș'a ta mojicie.

SCAUR, furios

Mojic?...

POSTUM

Dar, mojicie de libert îngâmfat.

SCAUR

A! ciung pârlit!... a! flutur ernatic, degerat!

POSTUM, cu dispreț

Sclav bun de streang!

HORAȚIU, lui Postum, vrând să-l liniștească

Amice...

SCAUR

A! vulpe deșelată!
Strigoiu din lumea moartă, cu fața ta svântată
Faci grații lângă fete, dai ochii peste cap,
Zbierând amoru-ți veșteđ cu glas dogit de țap?

www.dacoromanica.ro

POSTUM

Profiți ca'n Saturnale de limba ta cea lată
Ca să-ți probezi, mișele, sclavia de-altă dată!

SCAUR

Profit de-a mea avere să fac pe placul meu.
(lui Horațiu) Sesterții nauă sute îți dau pe Getta ..

HORAȚIU

Zău?
Găsesc că peste margini a voastră glumă trece.

POSTUM

O mie.

SCAUR

Două.

POSTUM

Patru.

SCAUR

Cinci.

POSTUM

Șase.

SCAUR

Nouă.

POSTUM

Zece!

(Emoțiunea Getti merge crescând în vreme ce această scenă continuă)

E târguire 'n formă aice, precât văz.
Stați, dar l'acest spectacol pe scaun să m'așez
Horațiu, vin să râdem... Acum urmați cu prețul.

(Neera se pune pe un scaun lângă măsuța din stânga.— Horațiu îngrijit, urmărește pe Geta care dă semne de ul mire și de indignare).

GETTA, în parte, cu durere

N'a fost destul sclavia, vai! îmi lipsea disprețul!

www.dacoromanica.ro

NEERA

Adjudecat odată.

SCAUR

Ofer treizeci de mii!

NEERA

Adjudecat de două!... aşa îmi placi să fii...
Postum, nu'ţi pierde rândul; priveşte marfa-i [bună.

HORAŢIU, vrând să operască pe Neera de a urmă

Neeră...

NEERA, urmând

Junǎ, albă, rotundă ca o lună.

GETTA, acoperindu-şi obrazul cu mâinele

O!

HORAŢIU

Taci, te rog, Neeră.

NEERA

Ce păr! ce ochi! ce dinţi!
Nu vă opriţi.

GETTA, plângând

Ah!

HORAŢIU

Plânge!

GETTA, desperată

Sărmanii mei părinţi!
Priviţi din lumea voastră cumplita-mi umilire!

www.dacoromanica.ro

Priviți, voi umbre sacre, la câtă înjosire
Ajuns'a fiica voastră decând ea v'a perdut!
Eu, viță de neam mare!... destinul crunt a vrut
Să fiu, ca o Bachantă, batjocura vânzărei

(arătând pe Scaur și pe Postum)

Și prețul urei crude sau prețul desfrânărei!

HORAȚIU, apropiindu-se de *Getta*

Getta!...

GETTA, exaltată

Nu, sunt sătulă de-atât grozav amar.
E trist a fi victima războiului barbar
De când nenorocirea legată de sclavie
Devine prin cruzime stigmat de infamie
Un sânge nobil încă zbucnește revoltat
Căci viața-i o rușine, onorul de-i pătat.
O! moarte, strig la tine, ah! vino de mă scapă.

(ridică stiletul și vrea să se lovească.—Horațiu îi oprește brațul).

HORAȚIU

Getta!...

GETTA, leșinând în brațele lui Horațiu

A!

NEERA, alergând după Getta

E rănită?

HORAȚIU

Apă!.... aduceți apă.

NEERA, îmbrățișând pe Getta

Lăsați-mă cu dânsa... Eșiți.

www.dacoromanica.ro

SCAUR

Eu?

HORAȚIU, cu autoritate

Dar; Eșim!
Suntem nedemni pe Getta în față s'o privim.

(Horațiu și Scaur es prin stânga)

SCENA V

GETTA, NEERA.

(Getta leșinată pe un scaun.—Neera îi deschee puțin tunica, varsă în sân dintr'un șipusor de aur; o face să aspire acea esență, și o îngrijește cu multă compătimire).

NEERA

Copilă scumpă... Getta!... Se mișcă... Ea revine?

GETTA, deschide ochii

A!... unde's?... ce se'ntâmplă?

NEERA

Nimic; ești lângă mine.

GETTA

Mi-e capul greu.. sunt slabă.. ce-ĭ? oare am visat?
Eram scoasă 'n vânzare?

NEERA

Nu....

GETTA, veselă

Nu i adevărat?

www.dacoromanica.ro

NEERA

A fost o glumă numai, să râdem de o ceartă
Intre Postum și Scaur.

GETTA, cu amărăciune

Vai! cruntă glumă!

NEERA

Iartă.
Nu ne-a trecut prin minte că tu ai fi crezut
In casa lui Horațiu s'ajungi iar de vândut.

GETTA, sculându-se

Așa-i?... am fost nebună?

NEERA, observând'o

.Horațiu... te iubește
O știi... chiar tu din parte-ți.. (în parte Nici cum
nu se uimește...

GETTA

Știu cât e bun și nobil, măreț, îndurător.

NEERA, cu intențiune

Și mai presus de toate cuprins de-al tău amor,
Căci îl iubești... în taină... cum trebue să fie?...

GETTA

O! dar, simt către dânsul recunoștință vie...

NEERA

Recunoștință?... numai?

GETTA, cu inocență

Ce alta?

www.dacoromanica.ro

NEERA în parte

Mă înşel?
Ori Geta ne înşeală pe mine şi pe el?

GETTA

Mă duc să respir aer... sunt încă tulburată.
(în parte) Aşi vrea să văd pe Gallus.

NEERA

Cu mine vino 'ndată
In Atrium, iubită, puţin să ne-odihnim...

GETTA

Eştĭ bună, generoasă.

NEERA, susţinând'o de talie şi sărutând'o

Aşi vrea surori să fim.
(Es amândouă pe uşa dintre bibliotecĭ).

SCENA IV

HORAŢIU, intră preocupat

Nu-i nime?... Unde-i... Poate s'a dus ca să respire
Al câmpului viu aer s'aline-a ei mâhnire
(se apropie de fereastra din dreapta)
La Blanduzia, poate?.. Ba nu, nu le zăresc.
(vine în scenă)
Ce mare neastâmpăr în cugetu-mi simţesc!...
Erà să se ucidă în oarba-i desperare
Crezând că-i umilită, ea, fiică de neam mare!..
Ea!... cine-i?.. îşi ascunde familia, nevrând
Să vadă al său nume ca dânsa jos căzând.
Sublimă abnegare şi nobilă mândrie

www.dacoromanica.ro

Ce pune aureolă pe trista ei sclavie!...
O! ce transfigurare pe chipu-i a lucit
Când au atins de sânu-i pumnalul repezit!
Din inima-i fecioară pe fruntea ei senină
Se răspândise tainic o stranie lumină.
Imi pare c'o văd încă... şi tremur când gândesc...
De-abia avut-am timpul de moarte s'o feresc.

SCENA V

HORAŢIU GETTA

HORAŢIU, tresărind

Ea-i!.. (tare) Scumpă Getta, spune eşti bine?.. Cer iertare
De scena fără ştire'mi, ce te-a adus în stare
Să perzi mintea.

GETTA

Stăpâne... fii blând, fii iertător...
Căci mintile'mi furase nazaru 'ngrozitor...
Fiinţă osândită ce sufere şi geme
Prepune lesne răul... de-o umbră chiar se teme.

HORAŢIU

Dar nu'ţi-au spus nici gândul şi... nici inima ta
Că'n veci de lângă mine eu nu te-aşi depărta?
N'ai înţeles copilă din prima întâlnire
Atragerea'mi spre tine ş'a mea... compătimire.

GETTA, confusă

Stăpâne....

HORAŢIU

Cum voit-ai tu, june, tu să mori?
Lumina dulce-a zilei apune oare 'n zori?

www.dacoromanica.ro

GETTA

Mă iartă.. n'aveam dreptul ca să dispun de mine.
Vai! sclavul n'are suflet şi nici se aparţine.

HORAŢIU

Dar tu nu mai eşti sclavă aici în casa mea.
Regină eşti menită să fii... dacă ai vrea.

GETTA

Regina lui Horaţiu, e soartă triumfală!..
Nu Getta, ci Neera e demnă de-aşa fală.

HORAŢIU

Nu vrei a mă'nţelege... sau nu ştiu ce grăesc...
Nu vrei...

GETTA

A te pricepe, stăpâne, nu 'ndrăznesc.

HORAŢIU, luptându-se cu sine

Ah! sunt un om în luptă cu sine, care tace
Ş'ar vreà, n'ar vreà să facă ce-i nevoit a face
Dar nu mai pot învinge simţirea ce m'a 'nvins...
Iubesc... de-a mea iubire sunt însumi eu surprins.

(Getta, înfiorată, se depărtează).

Şi sufăr! Eu, Horaţiu, alesul Asteriei,
A Chloei, a Glykirei, a Pyrrhăi, a Lydiei,
Ce au înflorit cărarea întregei mele vieţi
Cu-a lor nemuritoare şi vesele frumuseţi
Eu ce acum ajuns'am pe culmea de pe care
Tot omul cată'n urmă-i cu-o lungă suspinare,
Resimt un foc în sânu-mi mai splendid, mai curat
Ca soarele 'n apusu-i măreţ, înflăcărat,
Şi văd în orizonuri o lume încă vie
De dulci simţiri. înalte, nucunoscute mie...

www.dacoromanica.ro

Tu singură, tu Getta, avut-ai sacrul dar
Să mă'ngenunchi, ferice, l'al dragostei altar.
Schimbat-ai pe Horaţiu din omul nepăsărei
In omul suferinţei, în omul adorărei.

GETTA, în parte

Ce-aud?

HORAŢIU

Copilă scumpă, surprinsă văd că eşti
De-a mea destăinuire şi'avânturi sufleteşti.
Te'ntrebi în tine, poate, de-i numai o părere
A 'nchipuirei mele dorită de plăcere?
Nici eu nu m'aşi încrede în dorul râpitor
De ar călca hotarul impus de-al tău onor
Şi dacă'n mine, Getta, cu dorul meu n'ar creşte
Durerea ne'mpăcată ce nopţile lungeşte!

(ia pe Getta de mână)

Poet sunt, şi poetul nu e scutit de chin.
De tot ce-i omenire nimic nu-i e străin.
Mai gingaş în durere, mai viu în fericire,
Din patima ce moare el face-o nemurire...
Dar tremuri?... cobori ochii?... O! dulce scump
[odor,
In glasu-mi de uimire nu simţi al meu amor?..
Ah! lasă al tău suflet să vie către tine.
Cum sufletul meu, Getta, se sue către tine.
Ca vulturul spre ceruri izbit în falnic salt
O inimă înaltă aspiră ce-i nalt!

GETTA, cu disperare

Fatalitate crudă!

HORAŢIU

Ce ai?.. ce simţi?... răspunde

GETTA

Aş vrea în sânul morţei de tine a mă ascunde.

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU

Tu?

GETTA

Ochii mei spre tine nu's demnă să-i ridic,
Sunt o nenorocită căci nu găsesc nimic
In trista omenire mai trist, respingător
Ca omul fără cuget, nercunoscător...
Ai înfrânat urgia grozavei mele soarte,
Tu m'ai răpit lui Scaur, tu m'ai scăpat de moarte,
Datoare'ți sunt cu toate comorile lumești,
Oneruol, libertate!.. mai mult, tu mă iubești!
Și eu sunt osândită a pare o ființă
Lipsită de îndurare și de recunoștință.
Ah! marior îmi e cerul, Horațiu, te ador
Ca pe un Zeu de pace, blând, binefăcător,
Ca pe coroana mândră din fruntea omenirei
Și nu pot adorărei să pun masca iubirei...

(cade în genunchi)

Stăpâne, fieți milă... Mi-e sufletul robit...

HORAȚIU, cu dureroasă uimire

Iubești pe altul?... spune, un altul e iubit?
(în parte) O! ceruri!.. (tare) Și'acel altul plecarea
[ta o știe?

GETTA

Dar.

HORAȚIU

Și e demn cu tine alături să fie?

GETTA, sculându-se

E fiu de Brenn puternic, de căpitan viteaz!

HORAȚIU

Destul!.. mergi și mă lasă.

www.dacoromanica.ro

GETTA, rugătoare

Stăpâne...

HORAȚIU, arătând ușa

Mergi...

(Getta ese prin dreapta)

HORAȚIU, singur

Sunt treaz?..
O! lume 'nșelătoare!... adânc'amărăciune!..
Noroc, plăcere, viață, amor... deșertăciune!...
Mă simt trăznit de-un fulger și 'n țăr'nă răsturnat
Pe pragul unui templu spre care m'am urcat...
Sfârșit cumplit!.. Horațiu ca om te-ai stins
[cu'ncetul
Și n'a rămas din tine decât numai poetul...
(Cade pe scaun).

SCENA VIII

HORAȚIU NEERA

NEERA

Ești amărât, Horațiu?

HORAȚIU

Eu?

NEERA

Dar; știu tot.

HORAȚIU, sculându-se

Ce știi?

NEERA

Că Getta te domină și tu nu poți să fii
Alesul ei.

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU, cercetând să se arate vesel

Ori cine ți-a dat această veste
Te-a înșelat... Horațiu nu e nebun.

NEERA

Ba este!

Vorbirea ta cu Getta de-aici am auzit.
Ești adorat de dânsa nu însă și iubit.

HORAȚIU, plecând capul

Așa-i!.. mi-a declarat-o în fața-mi cu mâhnire,
Și eu...

NEERA

Tu ești victimă de-a ta închipuire.

HORAȚIU

O! nu; pornirei mele cercat-am să rezist.
Ea m-a învins... poți râde, Neeră, dar sunt trist,
Ș'acuma lumea-mi pare deșartă...

NEERA

Nu... eroare.

HORAȚIU

Pierdu-am judecata de minți conducătoare
Și ce-am rămas pe lume?... Nimic, nici cât eram,
Sunt om ce nu fac umbră căci soare nu mai am!

NEERA, cu sarcasm

Tu ești acel Horațiu, filozof de renume,
Tu ce vorbeai de patimi ca de-ale mărei spume?
Mi-a izis, îți adă-aminte, că „omul e mâhnit
„Când în amurgul vieței pășește neoprit;
„Că'n tainele naturii e legea ca să zboare
„Amurgul către noapte, aurora către soare"

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU

Ești crudă

NEERA

De Neera, Horațiu, ai respins
Când, inima-i pe mână, ea mână ți-a întins.
I-ai zis, vrând în amaru-i să verși o îndulcire,
Că zorile cu-apusul nu pot avea 'ntâlnire.

HORAȚIU

Ba nu... ascundeam rana din sânul meu lovit.

NEERA

Lovit?.. rănit?. de cine? de-o sclavă, de-o copilă
Menită să inspire nu dragoste ci milă,
Și tu'n ademenirea de-un vis amăgitor,
Schimbat-ai sclava 'n zee și mila în amor.

HORAȚIU

Ah! nu vorbi de Getta cu-atâta ușurință,
Neeră, când Horațiu distinge o ființă,
Ea dacă nu răspunde la viul său îndemn,
Rivalul ce-i preferă de dânsul nu-i nedemn.

NEERA, privind pe fereastră, începe a râde cu hohot

Rivalul tău... privește colo, la Blanduzia.

HORAȚIU, privind

Ce? Gallus?.. Ah!

NEERA, ironică

Cunoaște și tu ce-i gelozia

HORAȚIU

Înfamul sclav!

www.dacoromanica.ro

NEERA, luând de mână pe Horaţiu şi apropiindu-l de fereastră

Priveşte rivalul tău de soi
Cum ţine pe-a tă Zee de mână... ş'amândoi
Cu frunţile plecate cum stau cetind pe-o carte..
Lăţimea unei umbre abia îi mai desparte
Ce zic?.. nu, nu; priveşte-i.. perdut într'un extaz,
Obrazul lui atinge frumosul ei obraz.
În ochii unui altui se'neacă-a lor privire
Şi vezi?.. o sărutare consacră-a lor iubire.

HORAŢIU

A! moarte lor! (se repede şi ia spada de pe masă)

NEERA, ingrozită

Opreşte!.. mă sperie-al tău gând..

(privind pe fereastră, scoate un răcnet de groază

A!... iată-i!.... împreună vin veseli alergând.

SCENA IX

HORAŢIU, NEERA, în mijlocul scenii—**GETTA** şi **GALLUS,** intră pe uşa din dreapta—**SCAUR, GLUTTO** şi **POSTUM,** apar în stânga

GALLUS, cu bucurie

Stăpâne...

HORAŢIU

Moarte vouă!.. m'aţi înşelat.

GALLUS, punându-se dinaintea Getti

Loveşte!
(cu mândrie) Sânt Brenn!.. iubesc pe Getta şi [Getta mă iubeşte.

www.dacoromanica.ro

GETTA

Tu ne-osândeşti la moarte?.. în pace-o aşteptăm.
Cu gloria ta'n mână murind te salutăm.

(arată manuscrisul)

HORAŢIU, *in parte*

Găsit e manuscrisul!! Ovidie, sperare!..
(tace) Voi, în genunchi!! v'aşteaptă cumplita'mi [răzbunare

(Getta şi Gallus ingenunchează)

POSTUM, vrând să reţie pe Horaţiu

Horaţiu, de-al tău nume fii demn.

NEERA, asemenea

Ah! fii uman.

(Horaţiu îi respinge, se apropie posomorât de junii sclavi, ridică spada ca să-i lovească, şi apoi, zâmbind, îi atinge uşor cu spada pe cap)

HORAŢIU

Fiţi liberi după uzul poporului Roman.

(Aşvârle spada)

De-acum a voastră-i lumea...

GETTA, dându-i manuscrisul

Şi tu al ei.

HORAŢIU, in parte

O! carte,
Mă redeştepţi din visuri târzie şi deşarte...
Din bunurile vieţii cu tine mă aleg.
O! glorie, Horaţiu nu va pieri întreg!

Postum şi Neera strâng mânele lui Horaţiu, felicitându-l—Getta şi Gallus mai in fund, dau semne de fericirea ce i-a cuprins—Scaur şi Glutto în stânga exprimă o adâncă mirare).

(Cortina cade)

SFĂRŞIT

www.dacoromanica.ro

VARIANTE

La actele II şi III

Precum s'au reprezentat în stagiunea 1883—1884

VARIANTA LA ACTUL AL II-lea

SCENA XII

POSTUM

Acum spre celebrarea acestei mândre zîle
Să bem în sănătatea lui Scaur.

GLUTTO, apropând grabnic

Dar.

SCAUR

Zoile,
S'aducă vin din timpul lui Bibul şi massic
Să facem trei libaţii în modul cel antic
Neerii graţioase a cărei surioare
Trei graţii, sunt modeste...

POSTUM, zimbind

Şi fără cingătoare...

(Zoii intră în casă şi reesă urmat de şase june sclave de diverse naţionalităţi, îmbrăcate în costume bogate din ţările lor. Ele aduc tablale de aur cu fructe, cupe de preţ, cununi de flori, paste zaharite, etc., şi le depun pe masă; apoi se retrag în fund şi în dreapta, formând grupe graţioase. Una din ele ţine o liră în mână).

www.dacoromanica.ro

POSTUM

Al iată şi o liră!... să-ncepem a cânta
Un hymn lui Bachus... (ia lira şi o prezintă Neerii)

NEERA

Fie după dorinţa ta;

Servitoarea varsă vin în cupe: oaspeţii iau cupele şi înconjură pe Neera)

NEERA, cântă

Io Bachus! fală ţie,
Cel mai vesel dintre zei.
Fă din viaţa-mi o beţie
Dulce ca şi ochiï tăi!

TOŢI

Io Bachus!

SCAUR, încântat

Neeră, eşti o Zee şi ţie mă închin! (se închină)

NEERA

Divii poetic, Scaur?

SCAUR

Şi cum să nu devin
In faţă cu Horaţiu ce'l văd în nerăbdare
Spre Olymp să ne urce cu dulcea lui cântare.

HORAŢIU

Eu?

POSTUM

Să te văd, amice; rechiam'acum din cer
Pe Muza ta.

www.dacoromanica.ro

HEBRO

Horaţiu dă-mi voe ca să cer
Şi eu astă favoare.

HORAŢIU

Favoarea-i pentru mine..
etc. etc. etc.

Scena urmează înainte până la intrarea Getti

SCENA XIII

PRECEDENŢII, GETTA, aducând o amforă de aur

HORAŢIU, tresărind

Şi tu, Neeră, martori sunteţi de-a lui cuvinte.

NEERA

Dar.

POSTUM

Dar; şi mai adaog: laş cine se dezminte.

HORAŢIU, lui Scaur

Getta! (lui Scaur) Imi dai ce-oi vreà?.. Postum
A! tu pretinzi în faţă-mi că a cânta nu pot?..
Când te-a cioplit natura, nu te-a sfârşit de tot.

(Scena urmează înainte până ce Horaţiu sfârşeşte de a declama ultima strofă din Oda la Hébé—Toţi se scoală, aplaudând).

POSTUM, deşertându-şi cupa

Evghe!

NEERA, se apropie de Horaţiu şi zice încet

Cunosc acuma ascunsa ta gândire
Te-am urmărit cu ochii..

www.dacoromanica.ro

HORAȚIU, zâmbind

Ai darul de ghicire?

SCAUR

Horațiu, n'am ce zice; declar că-s încântat
De Oda ce din parte-mi tu ai improvizat,
Și drept răsplată, darnic, țin mâna mea deschisă.
Alege-acum, poete, răsplata cea promisă.
Vrei aur? vrei palate? vrei statue? ce vrei?

(O mică pauză. Toți sunt în așteptare)

HORAȚIU

Vroesc pe Getta!

TOȚI

Getta?

GETTA, transportată

Pe min? o! Dumnezei!

SCAUR, cu dispreț

Pe Getta numai?

POSTUM, desmierdând bărbia Getti

Numai?.. he, he, răsplata-i bună!

SCAUR

Acum e timp să mergem voioși, toți împreună
Alături 'n tricliniu... ne-așteaptă un festin...

GLUTTO, în parte

Hai!

ZOIL, asemenea

Hai!

www.dacoromanica.ro

SCAUR, lui Zoil

Ba tu, afară!

ZOIL, disperat

Şi... ce... nanânc?

POSTUM, râzând

Verdin

(Toţi se îndreaptă spre uşe în vreme ce Zoil se furişează pe după coloane, furios, şi ese)'.

SCENA XIV

PRECEDENŢII, HEBRO, alergând din grădină, rupt, cu părul vâlvoi).

HEBRO

Stăpâne!.. Scaur!.. oaspeţi!.. săriţi!.. tâlharii!.. Davii!

SCAUR

Ce este?

HEBRO

Rezvrătire!

TOŢI

Cum?

HEBRO

Au fugit toţi sclavii!
Pe mine 'ntrun beciu negru legat m'au aruncat
Şi ce-a fost pentru masă gătit, tot au furat.

SCAUR

Furat? (rămâne încremenit)

GLUTTO

Ce?.. filomele pe frigarele 'nfipte?

www.dacoromanica.ro

Cegi grase din Tanais, trei fierte şi trei fripte? Tot? n'a rămas nimică? (se repede în casă)

HEBRO

Nimic!

TOŢI

A!

GLUTTO, revenind

Chiar nimic!
Nici pâne, nici merinde!... cât despre vin nici pic!
Suntem pierduţi, vai mie!

POSTUM

Nici vin măcar, nici pâne?
Apoi, bogate oaspe, cu prânzul cum rămâne?

SCAUR, trezându-se din buimăceală

Ah! unde's?

POSTUM

Cine?

SCAUR

Sclavii.

POSTUM

Ce-ai face?

SCAUR

I-aş ucide!

GLUTTO, scăuncindu-se

A! mie 'mi vine-a plânge.

NEERA, râzând

Şi mie 'mi vine-a râde.

www.dacoromanica.ro

POSTUM, râzând

Frumoasă festă!

SCAUR, furios

Râdeți?

HORAȚIU, râzând

Și bună de descris...

POSTUM

Dar bine-acum ce facem după atâta râs?

HORAȚIU

La prânz la mine-acasă vom merge, de vă place.
Vii, Scaur, împreună?

SCAUR

Hei.. dați-mi bună pace.

HORAȚIU

Adio, dar.

NEERA, cu dispreț

Adio.

POSTUM, lui Scaur

Tu, de ți-a fi urât
Iți spânzură, ilustre, o lingură la gât

(Ies tustrei prin grădina râzând cu hohot. Getta îi urmează)

HEBRO, oprind pe Getta lângă coloanc

Ai scorpie, megeră! tu le-ai făcut pe toate.

GETTA

Sunt sclava lui Horațiu; nu te cunosc. (ese)

www.dacoromanica.ro

HEBRO

Se poate?

A! turb. (cade pe un scaun în fund)

GLUTTO

A! mor de foame! (cade pe un jilț lângă masă)

SCAUR, cade pe un jilț în față

A! sunt dezonorat!

(Cortina se coboară în hohotul oaspeților cari dispar în grădină.

www.dacoromanica.ro

VARIANTĂ LA ACTUL al III-lea

(la ridicarea cortinei se aude în stânga preludiĭ de liră)

SCENA I

GETTA, GALLUS, lângă fereastra din stânga

GETTA

Stăpânul nostru vesel, la umbră în grădină
Cu oaspeţii lui Scaur râd, cântă şi fac cină.
Ascultă—acum Neera preludă-armonios
Să cânte-un hymn lui Bachus.

NEERA, cântă între culise

Io Bachus! numai ţie
Mă închin, fă dar să mor
Intre doi butuci de vie
Sub un soare 'mbătător.

MESENII

Io Bachus!

GETTA

Ce glas melodios.
Mă simt pătrunsă Gallus, de-o veselă uimire.
Ce văd, ce-aud aice îmi dă re'nsufleţire,
Şi cred că visez încă... Din al restriştei val.
Eşind, respir ca omul ajus în not la mal...
etc.

www.dacoromanica.ro

Adamescu.—Modele de discursuri române No. 43—44.
— Modele de discursuri străine 48—49.
— Din biografiile scriitorilor români, 85.
Alexandri Vasile.—*Ovidiu*, dramă 180—181
— Doine 182, Lăcrămioare 183.
— Suvenire 184, Mărgăritarele 185—186.
— Pasteluri, 187, Varia 188.
— Altele, poezii, 189—190.
— Ostaşii noştri, poezii 191.
— Dumbrava roşie. poem istoric, 192.
— Legende, 193—194.
— Teatru vol. I, 199.
— Teatru vol. II, 200.
— Fântâna Blanduziei 283.
Alexandrescu Gr .N.—Proză şi poezii, 15.
Andersen.—Poveşti alese, cu portret, 1.
— Carte de chipuri fără chipuri, 100.
d'Anunzio.—Făclia sub obroc. Tragedie, 248, tradusă de Alex. Dorna.
Augier et Sandeau.—Ginerile lui Poirier, teatru, No. 78.
Bachelin Leo.—Castelul Pelcş, 9.
Bălcescu.—Poezii, vol. I, 126.
— Poezii vol. II, 127.
Bănăţeanu P.—Din viaţa meseriaşilor, 23—24.
Bianu Ioan.—Momente culturale, 217.
Bolintineanu D.—Legende istorice, 20.
— Manoil, roman 202—203.
— Elena, roman 213—215.
Bourde.—Patriotul. 54.
Bazoianu G. T. Egiptul, 72.
— Herherii, Hesperidele 87.
— Cartagena Cyrena 95.
Caligari D.—Dicţionar englez-român 204—215.
Caragiali I. L.—Schiţe uşoare. 58.
— Fragmente 121—122.
Carmen-Sylva.—De prin veacuri, vol. I. 7
— De prin veacuri vol. II, ultim. 40.
— Robia Pelcşului, 119.
— O rugăciune, 223.
— Ullranda, 275.

www.dacoromanica.ro

Cazaban Al.—Departe de oraş, nuvele, 254.
Cervantes.—Don Quichotte, 218.
Cicerone.—Despre prietenie, 107.
Colomb D-na.—Istorioare 17.
Coppée François.—Prietene, roman, 52.
— Poveste tristă, 103—104.
Costin.—Spre primăvară, 64.
Creangă.—Opere complecte, vol. I, 28.
— Moş Nichifor, vol. II, 29.
— Povestea lui Stan Păţitul, vol. III, 30.
— Povestea lui Harap Alb, vol. IV, 31.
— Amintiri din copilărie, 32—33.
Demetrescu Traian.—Iubita, 263.
Demetrescu M.—Nuvele, 12.
Despărăţeanu.—Doruri şi amoruri, vol. I, 42.
— Doruri şi amoruri, vol. II, 45.
Dulfu P.—Legenda ţiganilor, ediţia III-a revăzută, 70.
Dumas Al. (fiul).—Denisa, dramă, 88—89.
— Dama cu camelii, roman, 280—282.
Eminescu Mih.—Poezii 195—196.
— Poveşti şi Nuvele, 278—279.
Facca.—Franţuzitele, teatru, 240.
Flammarion Camille.—O călătorie în cer, 266.
— Fenomenele Spiritizmului 269.
Filimon.—Ciocoii vechi şi noui, roman, partea I, 80—81; partea II-a 82—83, partea III-a şi ultima 84.
Foë Daniel. Robinson Crusoe, 262.
Gastineau.—Geniile ştiinţei şi industriei, 91.
Gennevraye.—Ombra, roman, 21.
Ghica Ioan.—Scrisori către V. Alexandri, vol. I, 224—225; vol. II 226—227; vol. III 228—229; vol. IV cu note de H. Chendi, 230—231.
Goethe.—Werther, roman, 38.
Gorki, Azilul de Noapte 279.
Grillpartzer, Hero şi Leandru, Trad. în versuri de **H. Lecca.**
Hamangiu.—Codul civil adnotat 128—137.
— Procedura civilă adnotată 139 148.
— Legea judecătoriilor de pace adnotată, No. 149—151.
Hobel Friedr.—Iudita şi Holofern, tragedie 197.
Hugo Victor.—Ernani, dramă, 232—233, trad. în versuri de **Haralamb Lecca.**
— Regele petrece, dramă, 264—265, tradusă în versuri, de **Ludovic Dauş.**

www.dacoromanica.ro

Huxlei.—Noţiuni asupra ştiinţelor, 41.
Ibsen.—Stîlpii societăţii, 253.
Ionescu Gion.—Istorice, 84.
Iorga N.—Oameni şi fapte din trecutul românesc, No. 230.
Lecca Haralamb.—Poeme. 90.
— Casta Diva, dramă. 236 237.
— Jucătorii de cărţi, dramă, 238—239.
— Suprema forţă, dramă, 246—247.
— Câinii, dramă, 257.
Lubboc.—Intrebuinţarea vieţeĭ, 124.
Madan G.—Suspine, 138.
Marian.—Pasările noastre şi legendele lor, 2.
Maiorescu T. L.—Nuvele şi schiţe, 10.
Mahaffy.—Antichitatea greacă, 27.
Maistre Xavier de.—Călătorie împrejurul odăei mele, 22.
Michelet.—România, Roma, Piza, etc., 8.
Mollière.—Bolnavul închipuit, 251—252.
Morand.—Introduceri la studiul ştiinţelor fizice, No. 112—113.
Müller.—Animale celebre, 108.
Musset Alfred.—La ce visează fetele, 19.
Nora A.—Clipe trăite, 256.
Olănescu D. C. Ascanio.—Satire, 63.
Ovid.—Metamorfoscle, 101—102.
Pann Anton.—Povestea vorbei vol. I, 16; volII, 25; vol. III şi ultim, 39.
— Nastratin Hogea, 79.
— Povestea lui Moş Albu, partea I, 92; partea II-a, 94.
Petöfi.—Apoştolul, trad. în versuri de Iosif, 99.
Pecaut şi Baude.—Convorbiri despre artă, I, 50.
— Convorbiri despre artă, II, 56.
Pierre B. de St.—Paul şi Virginia ,96—97.
Pitaru Hristache.—Povestea Mavrogheni, 125.
Ploetz şi Leist.—Mic vocabular francezo-român, No. 157—158.
Popp Vasile.—Fleacuri, 118.
Prevost Abatele.—Manon Lescaut, roman, vol. I, 60; vol. II, 65; vol. III, 60.
Putlitz.—Ce'şi povesteşte pădurea, 86.
Racine, Athalie şi Sărutarea de Bauville traducere de **H. Lecca.**
Rădulescu Motru.—Ştiinţă şi energie, 241.
Rosetti D. R. Max.—Trotuarul Bucureştiului, 61.
— Teatru, vol. I, 109; vol. II, 120.
— Poveţe către săteni, 160—161.

www.dacoromanica.ro

Rosetti Radu D.—Din inimă, poezii, 55.
— Sincere, poezii, 92.
Sadoveanu Mih.—Povestiri de sărbători, 234—235.
Seneca.—Liniştea sufletească, 114.
Silvan Gh.—Bătrânul Dan, 219.
Shakespeare.—Hamlet, 221—222.
Schopenhauer.—Viaţa, amorul şi moartea, No. 249—250.
Sienkiewicz H.—Bartek învingătorul, 258.
Sihleanu A.—Armonii intime, 75.
Spencer Herbert.—Despre educaţie, 4—5.
— Progres, 267—268.
Speranţia Th. D.—Anecdote împănate, 201.
Stăncescu Const.—Ce este frumuseţea, 71.
Stăncescu Dumitru.—La gura sobei, 35.
Stavri Artur.—De demult, poezii, 98.
— Pe acelaşi drum, poezii, 179.
Stoenescu Th. M.—Poezii, 111.
Swift.—Guliver în ţara piticilor, 198.
Szavlowsky.—Cronologie, calendare, 159.
Teleor Dumitru.—Schiţe umoristice, 18.
— Alte schiţe umoristice, 115.
Tennyson.—Enoch Arden, poem, 62, trad. de H. Lecca.
Theuriet André.—Din tinereţe, etc., 11.
Urechiă, dr.—Duşmanii noştri, 46.
— Cronicele doctorului, 156.
— Dicţionar francez-român, 166—178.
— Ce naşte din pisică, 216.
Urechiă Nestor, Căruţa Poştei, 271.
Wildenbruch.—Doi trandafiri, 53.
Vilkins.—Antichitatea română, 14.
Virgiliu.—Georgicele, traducere în versuri de Coşbuc, 242.
Vlahuţă Al.—Icoane şterse, cu portret, 6.
— Din goana vieţei, I, 51; partea II-a, 57; partea III-a şi ultima, 59.
— Dan, roman, partea I, 73—74; partea II-a şi ult. 76—77.
— Iubire, poezii, 116—117.
— România Pitorească, 272—274.
Zamfirescu Duiliu.—Nuvele romane, 13.
— Viaţa la ţară, roman, 162—165.
— Tănase Scatiul, roman, 259—260.
Zamfirescu Mih.—Cîntece şi plîngeri, 3; partea II-a No. 45.
*** **Bibliografiile oamenilor celebri**, 26.
— **Poveşti de Crăciun**, 36.

www.dacoromanica.ro

— **Minunile Universului.**—Vol. I, 67; vol. II, Istoria naturală, 68; vol. III, Omul şi originile sale, No. 69.
— **Mic vocabular militar româno-francezo-ruso-turc,** No.
— **Mic vocabular militar româno-francezo-ruso-turc,** No. 105—106.
— **Gloriile muzicei,** 110.
— **Bibliografiile mamelor celebre,** 123.
Columb d-na.—Istorioare, 17.

www.dacoromanica.ro

Vor apare în curând în „Biblioteca pentru toți“

— —

G. Ranetti. Fabule.

Ed. Rostand. Princesa îndepărtată, traducere de *Mihai Codreanu.*

Schakespeare. Femeia îndărătnică, traducere de *Har. G. Lecca.*

A. Dumas-fiul. Dama cu Camelii,—roman.

G. Coșbuc. Antologie sanscrită.

Oct. Goga. Poezii.

www.dacoromanica.ro

Ultimele numere apărute din:

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI"

	Prețul
Tănase Scatiul, roman de *Duiliu Zamfirescu*	60 b.
Bartek învingătorul, de *Sienkievitz*	30 „
Iubita, de *Traian Dumitrescu* . . .	30 „
Salomeea, de *Oscar Wilde*	30 „
Regele Petrece de *Victor Hugo*, traducere în versuri de *Ludovic Dauș*, 2 numere	60 „
Fenomenele Spiritizmului, de *Camille Flammarion* traducere de *V. Anestin*	30 „
Călătorie în cer, de *Camille Flammarion*	30 „
Progres, de *Spencer* (2 numere) .	60 „
Hero și Leandru, dramă de *Grillparzer*, traducere în versuri de *Haralamb Lecca*	30 „
Athalie de *Racine* și **Sărutarea** de *Banville*, traducere în versuri de *Haralamb Lecca*	30 „
România Pitorească, de *Alex. Vlahuță* 3 numere	90 „
Căruța Poștei, povestiri de *Nestor Ureche* , ...	30 „
Azilul de Noapte, dramă de *Gorki* .	30 „

www.dacoromanica.ro